

State of the City

Hvordan udvikler vi idrætten
i hovedstaden?

STORKØBENHAVN

Udvikling i forening

State of the City

Hvordan udvikler vi idrætten i hovedstaden?

2018, 1. udgave, 1. oplag

Hovedforfatter

Kasper Lund Kirkegaard

klk@dgi.dk

2974 4982

Redaktion og projektledelse

Tuf Krenchel

Idé og design

Olof Stenström /

Kommunikationsbureauet København

Udgiver

DGI Storkøbenhavn

Vester Voldgade 100, 1. sal

1552 København V

7940 4900

storkoebenhavn@dgi.dk

DGI Print

Vingsted Skovvej 1

7182 Bredsten

7940 4071

Forsidefoto

Sofie Reimer

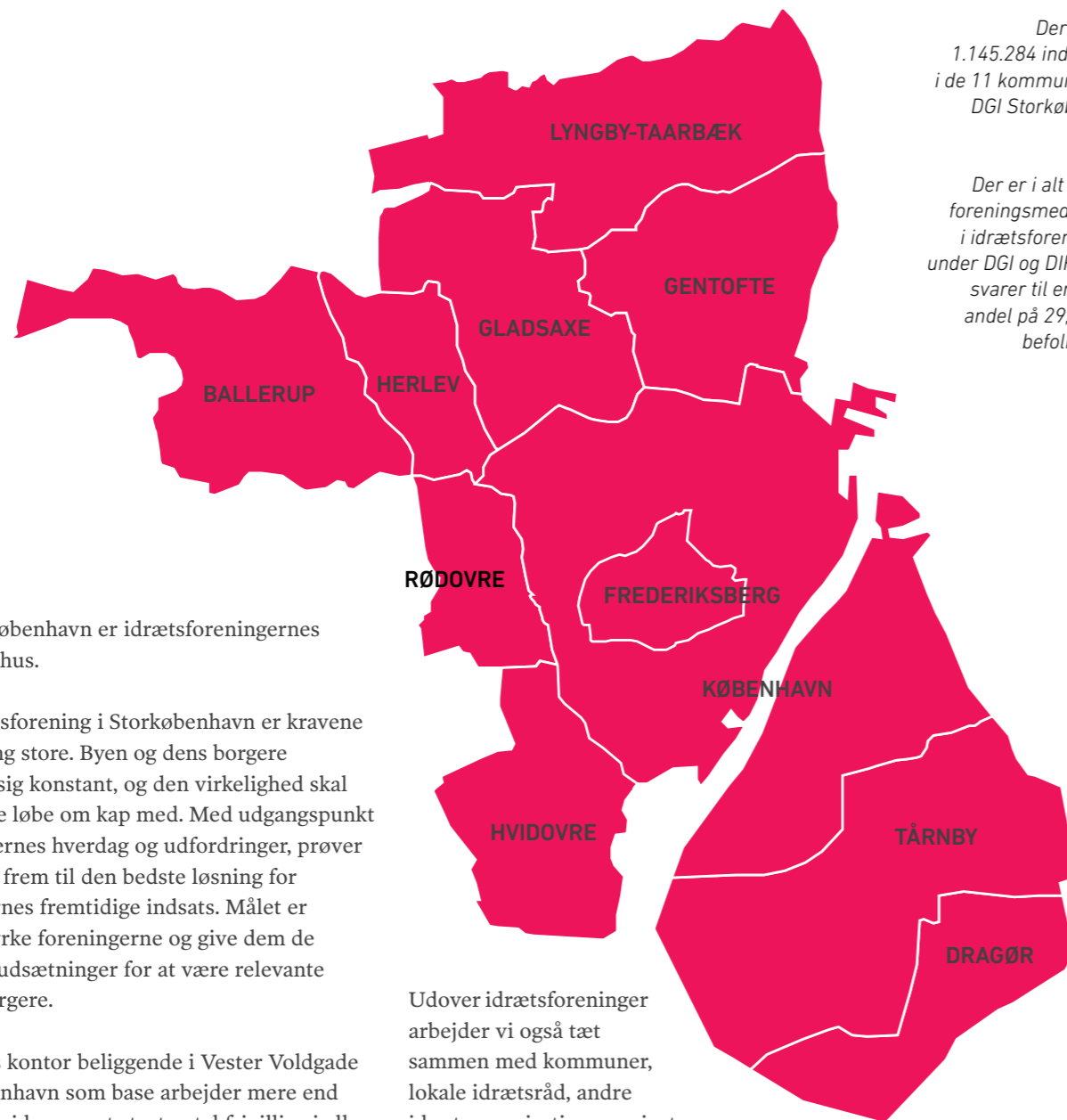
Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning

State of the City kan hentes digitalt på dgi.dk/stateofthecity

Indhold

4	Hvem er DGI Storkøbenhavn?
5	State of the City - hvad og hvorfor!
8	TEMA - Piger og kvinders foreningsdeltagelse
14	TEMA - Driftsudgifter pr. medlem
18	TEMA - Byfortætning og urbanisering
22	TEMA - Ventelisteproblematik
24	TEMA - Digitalisering
28	TEMA - Sundhedsprofiler og idrætsvaner
34	Ballerup Kommune
38	Dragør Kommune
42	Frederiksberg Kommune
46	Gentofte Kommune
50	Gladsaxe Kommune
54	Herlev Kommune
58	Hvidovre Kommune
62	Københavns Kommune
66	Lyngby-Taarbæk Kommune
70	Rødovre Kommune
74	Tårnby Kommune
80	Metode- og kildeafsnit
82	Kontakt os

Hvem er DGI Storkøbenhavn?

Der bor i alt 1.145.284 indbyggere i de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker.

Der er i alt 338.915 foreningsmedlemmer i idrætsforeningerne under DGI og DIF, hvilket svarer til en samlet andel på 29,6 pct. af befolkningen.

DGI Storkøbenhavn er idrætsforeningernes udviklingshus.

Som idrætsforening i Storkøbenhavn er kravene til udvikling store. Byen og dens borgere forandrer sig konstant, og den virkelighed skal man kunne løbe om kap med. Med udgangspunkt i foreningernes hverdag og udfordringer, prøver vi at finde frem til den bedste løsning for foreningernes fremtidige indsats. Målet er altid at styrke foreningerne og give dem de bedste forudsætninger for at være relevante for alle borgere.

Med vores kontor beliggende i Vester Voldgade 100 i København som base arbejder mere end 50 medarbejdere og et stort antal frivillige i alle vores 11 kommuner. Vi udvikler og understøtter foreninger med klassiske idrætter som for eksempel gymnastik, badminton, svømning og basketball – samtidig med at vi konstant udfordrer foreningsrammen og organiseringsmåderne via nye udviklingsrettede projektiltag i ønsket om at få endnu flere med – både som nye idrætsaktive og som nye foreningsmedlemmer.

Udover idrætsforeninger arbejder vi også tæt sammen med kommuner, lokale idrætsråd, andre idrætsorganisationer, private fonde, virksomheder og andre aktører, der driver eller udvikler idrættens rammer. Vi arbejder gerne på tværs af idrættens traditionelle søjler og har projekter indenfor sundhed, inklusion, gadeidræt, outdoor, skoler & institutioner, idræt for seniorer, samt facilitetsudvikling.

DGI Storkøbenhavn – Udvikling i forening

State of the City – hvad og hvorfor?

Vi har skrevet rapporten "State of the City" for at komme i dialog med politikere, idrætsforeninger og borgere om, hvordan vi sammen kan udvikle idrætten i hovedstaden (mere præcist de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker.) Mange ting lykkes heldigvis allerede og med en høj idrætsdeltagelse og et foreningsliv, hvor tusindvis af trænere og ledere hver dag gør en fantastisk frivillig indsats for at skabe gode idrætsoplevelser for børn, unge og voksne, har vi et stærkt fundament.

Men samfundet udvikler sig konstant, og megatrends, som digitalisering og urbanisering, påvirker borgernes behov og idrætsvaner. Det skal være let at dyrke idræt og motion i et fællesskab, og vi skal justere, tilpasse og udvikle nye idrætsstilbud og organiseringsformer i takt med at vores omverden forandrer sig.

"State of the City" er inddelt i en tema- og kommunedel. I temadelen belyses en række af de vigtigste udfordringer, som borgere, foreninger og kommuner i Storkøbenhavn står midt i og overfor. Dernæst er der en kommunedel, hvor hver af de 11 kommuner, som ligger i DGI Storkøbenhavns område har et kapitel, der beskriver kommunens nuværende situation set med idrættens briller.

Alle kommuneopslag indeholder en række faste data, som kan sammenlignes på tværs af kommunerne; f.eks. hvor stor en andel af lokalbefolkningen udgør det samlede

medlemstal i foreningsidrætten. Det er tydeligt, at der er kæmpe forskelle på, hvordan kommunerne arbejder, og langt fra alle kan forklares med henvisning til socioøkonomiske parametre.

Vi håber, at vi med "State of the City" formidler både ny og kendt viden, og skaber en ny dialog mellem de mange mennesker, frivillige som ansatte, der arbejder for at drive og udvikle idrætten i deres daglige virke. Det er intentionen, at rapporten kan skabe et samlet billede af både generelle tendenser og specifikke forskelle mellem kommunerne, og derigennem inspirere, oplyse og invitere til en dialog om idrættens udvikling i hovedstaden.

"State of the City" er primært skrevet af idrætspolitisk konsulent i DGI Storkøbenhavn, Kasper Lund Kirkegaard, med input fra andre medarbejdere og frivillige med specialviden indenfor idræt, sundhed eller de enkelte kommuner. Flere af kommuneopslagene er også inspireret af samtaler med lokale foreninger, politikere, embedsmænd, idrætsråd samt andre nøglepersoner indenfor idrætten.

God læselyst.

Peder Nedergaard,
Formand, DGI
Storkøbenhavn

Udvikling i forening

Hvorfor er der så få kvinder og piger i foreningsidrætten?

Foreningsidrætten er for alle! Det slagord hører vi tit; og rent formelt er det da også korrekt: Hvis man har interessen i foreningsidrættens aktiviteter og ønsker at deltage under de givne vilkår og præmisser, som en forening har besluttet sig for at udbyde, er du velkommen!

Men hvorfor er der så så relativt få piger i foreningsidrætten? Og hvorfor er det et problem at der er færre piger/kvinder, der deltager?

SKÆV KØNSFORDELING – ISÆR I HOVEDSTADSOMRÅDET

Når vi ser på kønsforskellene i foreningsidrættens medlemstal er den positive nyhed, at der aldrig har været flere kvinder og piger i foreningsidrætten under DGI og DIF end ved den seneste medlemsopgørelse i 2017. Der kom +7.822 flere kvinde-/pigemedlemmer til alene i 2017. Det samlede antal piger og kvinder i DGI og DIF er nu oppe på 967.718, hvilket er det højeste antal i de to idrætsorganisationers historie – samt den mindst skæve kønsfordeling nogensinde.

I hovedstadsområdet er situationen dog noget anderledes end den er på landsplan. Blandt andet ser vi, at kønsfordelingen mellem drenge og piger mellem 0 – 12 år på landsplan ligger nogenlunde på niveau med kønsfordelingen i befolkningssammensætningen, hvor lidt over 48 pct. af børnene er piger. Det betyder med andre ord, at foreningsdeltagelsen blandt de 0-12-årige er nogenlunde ligeligt fordelt mellem drenge og piger op til 12 årsalderen. På landsplan vel at mærke...

Når vi ser på kønsfordelingen i foreningsidrætten i de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over, er det kun 45,3 pct. af medlemmerne mellem 0-12 år, der er piger, mens den samlede kønsfordeling for kvinder og piger i alle aldersgrupper ligger helt nede på 39,2 pct. mod den tilsvarende andel på 43,3 pct. på landsplan. Med andre ord halser foreningsidrætten i hovedstadsområdet noget bagefter blandt piger/kvinder ift. den i forvejen skæve kønsfordeling i foreningsidrætten.

Det er der uden tvivl flere forklaringer på; men nogle af forklaringerne ligger gemt i, at kommunerne og kommunalpolitikere ikke helt er bevidste om, hvilke foreningsidrætter, der i særlig grad tiltrækker hhv. drenge og piger, men blot bygger nye idrætsfaciliteter ud fra den lidt naive antagelse, at begge køn er velkommen og tilgodeset. Sådan er det dog langt fra; også foreningsidrættens mange forskellige aktiviteter appellerer i forskellige grad til ét bestemt køn frem for et andet. Man skal blot tænke på de store kulturforskelle, der eksempelvis er mellem en de pigedominerede danseskoler eller gymnastikforeninger – og drengedominerede skaterkulturer- eller fodboldklubber.

STORE FORSKELLE MELLEMMUNERNE

Der er store forskelle mellem DGI Storkøbenhavns 11 kommuner ift. kvinder og pigers relative andel af foreningsidrættens medlemstal.

VIDSTE DU AT ...

I Sveriges atletikforbund (Friidrott) er der flere piger/kvinder end mænd: ca. 56 pct. af medlemmerne er piger/kvinder.

Foto: Claus Braunstein

Pige- og kvindebasketball er i vækst i flere klubber i hovedstadsområdet. Klubberne SISU og Falcon har begge stor succes med pigesatsninger.

Håndboldskoler for piger er en populær sommeraktivitet. Her arrangeret af Amager SK.
Foto: EYESEE Media – Rasmus Præstiin

Hvor den gennemsnitlige andel af piger/kvinder i foreningsidrætten i de 11 kommuner, ligger på 39,2 pct. er den for foreningsidrætten i Ballerup Kommune helt oppe på 44,2 pct.

Ballerup er derved den kommune, der ubetinget klarer sig flottest ift. kønsfordelingen med hhv. Gentofte, Gladsaxe og Tårnby, som alle ligger et godt stykke over gennemsnittet.

Kønsfordelingen i foreningsidrætten under DGI og DIF i de 11 kommuner.

Medlemsandel 2017 i %	♀	♂
Ballerup	44,2	55,8
Gentofte	43,3	56,7
Gladsaxe	42,7	57,3
Tårnby	42,1	57,9
Rødovre	39,3	60,7
Herlev	38,9	61,1
Dragør	38,6	61,4
Hvidovre	38,1	61,9
København	37,7	62,3
Frederiksberg	37,4	62,6
Lyngby-Taarbæk	36,7	63,3
Gennemsnit	39,2	60,8

VIDSTE DU AT ...

85 procent af piger i 10-12 års alderen på landsplan dyrker idræt i en forening.

Når man ser på de kommuner, der klarer sig dårligst ift. kønsfordelingen, lander Lyngby-Taarbæk på en sidstaplads, men det er der en optællings-teknisk forklaring på (se afsnit om Lyngby-Taarbæk Kommune s. 66-69).

Så er det mere reelt, at foreningsidrætten i Frederiksberg og Københavns kommuner klarer sig dårligt på dette kønsfordelingsparameter. Begge ligger langt under gennemsnittet med hhv. kun 37,4 i Frederiksberg og 37,7 pct. i København, som er piger/kvinder.

HVEM BYGGER MAN TIL, NÅR KOMMUNERNE BYGGER NYT?

Årsagen er den relativt simple, at man i disse kommuner – mere eller mindre ubevidst og over en længere årrække – har valgt at anlægge idrætsfaciliteter målrettet drenge- og mandsdominerede idrætsaktiviteter. På den måde står man i dag med en foreningsidræt, der er meget skæv ift. kønsfordelingen. Det er sandsynligvis sket som en konsekvens af investeringerne og ikke som en bevidst politiske strategi om at fremme de primært drengedominerede boldspil og foreningskulturer.

Derfor kan man med godt ret spørge ind til, om kommunernes administrationer, kommunalpolitikkerne, de lokale idrætsråd og de lokale bestyrelser i foreningsidrætten er opmærksomme på den skæve kønsfordeling? Vores gæt er, at dette spørgsmål ikke fylder ret meget i det daglige praksis – ud over de ”klassiske” udfordringer med at ”stille hold” pga. manglende piger/kvinder.

Oplysningerne om den skæve foreningsidræt kan kommunerne bruge direkte i den kommende prioritering på facilitetsområdet. Det er på tide at føre en idrætspolitik med større opmærksomhed på især piger og kvinders behov og præferencer

Badminton har traditionelt set været en mandsdomineret idræt på trods af, at der har været talrige kvindelige stjerner gennem tidens løb.
Foto: Sofie Reimer

for at understøtte netop deres muligheder for at deltage i foreningsidrættens organiserede rammer.

Det handler også om, at beslutningstagere skal være mere bevidst om, hvem de bygger til. Både når man bygger nyt og når man sætter idrætsfaciliteter i stand. Bygning af idrætsfaciliteter vil typisk ske uden særlige overvejelser om hvilket køn, der er primær bruger af faciliteten; og det har haft den konsekvens, at flertallet af faciliteterne hovedsageligt er blevet bygget primært til én medlemsgruppe – drenge og mænd. Det er således blevet bygget masser af både indendørs haller målrettet boldspil samt etableret mange udendørs anlæg, der i overvejende grad henvender sig til drenge og mænds fortrukne idrætsaktiviteter. Når kommunerne eksempelvis i disse år omlægger hundredvis af boldbaner fra grønt græs til kunstgræs, så udbygger kommunerne mulighederne samtidig for, at en drengedomineret idrætskultur, fodbold, får markant bedre vilkår. Når kommunerne tager nye, modige skridt og supplerer den foreningsorganiserede idræt med skaterparker og parkouranlæg målrettet selvorganiserede skatere og motionister, så bygger de også i praksis primært til ét køn – drengene.

Det samme gælder hovedparten af øvrige indendørs boldspil – dog med undtagelse af håndbold, hvor der er en lille overvægt af piger/kvinder i medlemmernes køns sammensætning.

Foreningsidrætter med store andele piger/kvinder.

Idrætsaktivitet	Andel i %
Kunstsportløb	93,6
Ridning	89,4
Vandring/gang	78,8
Dans - alle former	73,3
Gymnastik - alle former	71,7
Svømning	55,9
Kroft	55,2
Foreningsbaseret fitnessstræning	54,7
Håndbold	51,6
Friluftsliv - outdoor	49,9

Derfor bør de politiske beslutningstagere se nærmere på hvilke foreningsidrætter, der er pige/kvinde-dominerede. Hvis man ønsker at fremme pigernes foreningsdeltagelse bør der derfor bygges flere faciliteter, der understøtter pige-dominerede idrætsaktiviteter.

Det handler derfor i stort omfang om enten at bygge nyt og målrette faciliteterne til disse idrætsaktiviteter og/eller reservere banetid til at disse aktiviteter kan finde sted – eksempelvis i en ishockeyhal. Hvis man fra kommunal side gør det som del af en bevidst strategi over en længere periode, vil andelen af piger og kvinder i foreningsidrættens aktiviteter med al sandsynlighed stige.

VIDSTE DU AT ...

Når pigerne er i begyndelsen af 20'erne, er det kun 25 procent af dem, som stadig er medlemmer.

Ishockey er en yderst mandsdomineret idræt, hvor piger og kvinder ofte er henvist til ydertider, når de vil dyrke kunstskejteløb.
Foto: Emilie Kofoed

HVORFOR ER DET ET PROBLEM MED DET LAVE ANTAL PIGER I FORENINGSIDRÆTTEN?

Tilbage står et spørgsmål om hvorfor det overhovedet er et problem, at der er færre piger/kvinder i foreningsidrætten? Og hvem er det i givet fald et problem for?

I første omgang må man ud fra en fordelingspolitisk betragtning anse kommunernes idræts- og fritidspolitiske strategier i et velfærdspolitisk lys: Kommunernes udgifter på kultur- og fritidsområdet skal tilgodes flest mulige befolkningsgrupper – og ikke primært ét køn.

Derfor er det en udfordring, at kommunernes politiske strategi på idrætsområdet i stor stil har favoriseret drenge og mænds idrætsbehov og -interesser ved at bygge idrætsfaciliteter, der understøtter netop deres behov.

Resultatet er tosidet: Piger og kvinder får i praksis mindre mulighed for at tilvælge foreningsidrættens stærke fællesskaber og har derved ikke de samme muligheder for at indgå i civile, foreningsbaserede fællesskaber som drenge og mænd.

Dertil bliver piger og kvinder i større grad overladt til sig selv og er i langt højere grad "tvunget til" at købe deres idrætsaktivitet på det private marked, hvor kommercielle fitnesscentre med stor succes har formået at imødekomme netop deres behov for at dyrke motion frem for sport.

VIDSTE DU AT ...

En større andel af kvinder end mænd er aktive i fitnesscentre.

Er det rimeligt, at kommunerne på denne måde er en afgørende forklaring på, at piger og kvinder i langt højere grad end drenge og mænd

har sværere adgang til foreningsfællesskaber og samtidig skal betale flere penge af egen lomme for at kunne dyrke deres foretrukne idræt? Blot fordi at kommunerne ikke har haft øje for de idrætspolitiske prioriteringers skæve kønsudfald?

Det er, efter vores mening, både et problem for kommunerne, for foreningslivet og for pigerne/kvinderne.

OPGØR MED TANKEN OM PIGER SOM DET "SÆRLIGE KØN"

Der har i de seneste år været stigende fokus på "pigeproblemstillingen" som den typisk kaldes. Det at pigerne både deltager i mindre grad end drenge og dertil, at de i stigende grad falder tidligere fra den organiserede foreningsidræt end drenge, betragtes som en stor udfordring.

Forklaringerne er i stor stil blevet søgt ved at "dyrke" pigerne som et særligt køn, der kræver særlige tilgange, særlige omklædningsforhold, særligt veluddannede trænere, med en forfinet forståelse for pigernes sociale koder og signaler; samt kommunikationen mellem træner/instruktør og pigemedlemmerne. Det er der givetvis mange gode pointer i; og der er ingen tvivl om, at idrætsfaciliteters standard og omklædningsforhold kan have en afskrækkende effekt også på piger og kvinder. Men tilgangen lægger også op til at iscenesætte pigerne som en medlemsgruppe, der er mere vanskelig at håndtere end de klassiske "fodbold drenge". Pigerne bliver derved ofte direkte og indirekte italesat som "det besværlige køn".

Gymnastforeninger tiltrækker mange piger i alle aldre. Her er det GIF Gymnastik, der har opvisning.
Foto: Sofie Reimer

Derfor ligger der i DGI Storkøbenhavns tilgang også et mindre opgør med denne iscenesættelse af pigerne som et helt særligt køn, der forudsætter helt særlige spidskompetencer og specielle træner- og instruktøruddannelser og hvor fastholdelse forudsætter specialdesignede omklædningsrum med mosaikklinker på væggene. Dette er efter vores opfattelse ikke hovedproblemstillingen! Vi kunne starte med at bygge lige så meget til piger og kvinder som til drenge og mænd. Det ville løse mange af de "særlige udfordringer" på længere sigt.

GØR DET IKKE SVÆRERE END DET ER – OG LÆR AF HINANDEN

Hvis vi ser nærmere på hvilke af de kommuner i DGI Storkøbenhavns område, der har hhv. færrest og flest piger/kvinder i foreningsidrætten set ift. indbyggertallet i kommunerne, kan der også identificeres enorme forskelle.

Til forskel fra de tal, vi har kigget på indtil videre i denne artikel, der viser kønsfordelingen i foreningsidrætten, ser disse data nærmere på medlemstallet i foreningsidrætten i de enkelte kommuner for hhv. piger/kvinder og drenge/mænd, og sætter medlemstallet i relation til det tilsvarende indbyggertal i den enkelte kommune.

Den kommune, der klarer sig bedst ift. foreningsidrættens medlemstal på pigernes vegne er Herlev Kommune, mens den kommune der klarer sig ringest er Frederiksberg.

Der er mange lokale, kommunespecifikke forklaringer på de store forskelle, som tabellen fortæller om. I Herlev har kommunen bl.a. aktivt støttet op om én af landets største foreningsbaserede fitnessforeninger, og der er dertil en stor flerstrengt forening, der bedre evner at samle medlemmer op, hvis/når de bliver trætte af den konkrete aktivitet, som de måske har dyrket over en længere periode.

Andel piger og kvinder i idrætsforeninger ift. pige- og kvindebefolkning i %.

Alder	Herlev Kommune	Frederiksberg Kommune	Gennemsnit i DGI Storkøbenhavns 11 kommuner.
0 - 12	80,7	49,8	54,3
13 - 18	48,0	39,2	41,5
19 - 24	27,3	11,4	18,2
25 - 59	29,5	10,1	16,3
60+	26,7	3,7	14,3
Samlet	37,8	15,1	22,7

Hvor meget koster et foreningsmedlem?

Idrætsforeningernes rammebetingelser er i høj grad defineret af kommunens politiske og økonomiske prioritering af idrætsområdet, antallet af kommunale idrætsfaciliteter, samt de konkrete anlægstyper, som kommunen har valgt at bygge.

Der er tidligere blevet lavet analyser og tværkommunale sammenligninger ift. kommunernes driftsudgifter pr. indbygger – men denne analyse ser nærmere på gennemsnitlige driftsudgifter pr. foreningsmedlem (under DGI og DIF), hvilket er et nyt forsøg og en ny måde at sammenligne kommunerne på.

Selvom det kan være vanskeligt at sammenligne de enkelte kommuner på det økonomiske område, har vi gjort et ihærdigt forsøg. For at holde det på et relativt simpelt niveau kan man sige, at analysen viser noget om, hvor mange foreningsmedlemmer kommunerne får for de driftsudgifter, som de hver især bruger til deres kommunale idrætsfaciliteter.

Analysen hævder, at man via nye og bevidste beslutninger kan få flere foreningsmedlemmer for de samme midler ved i højere grad at målrette udgifterne til en foreningsidræt, der aktiverer flere medlemmer; hvis altså politikerne ønsker det. Også selvom det ikke entydigt er muligt at konkludere, om det er godt eller skidt at bruge mange eller få driftsmidler pr. foreningsmedlem. Dette er nemlig i høj grad et politisk spørgsmål, der afgøres lokalt; men spørgsmålet og den bagvedliggende diskussion om hvilken pris et foreningsmedlem skal have

ift. de løbende driftsudgifter, tages meget sjældent – eller aldrig.

Diskussionen omhandler sjældent hvor mange nye aktive borgere man kan få ved at investere i én type anlæg frem for et andet. Det er en skam, fordi de fleste kommuner, gerne vil nå så stor en andel af borgerne som muligt. I stedet udvikler kommunerne nogle vidt forskellige og delvist ureflekterede investeringsstrategier på idrætsområdet, der afslører store forskelle i "afkastet" målt på omkostning pr. foreningsmedlem, når kommunerne sammenlignes.

Analysen sandsynliggør, at den type af idrætsanlæg, man fra politisk side vælger at bygge, har direkte indflydelse på hvor mange foreningsmedlemmer, man får i de lokale idrætsforeninger. Bygger kommunalbestyrelserne store, driftstunge opvisningsanlæg med siddepladser målrettet en lille gruppe eliteudøvere? Eller vælger politikerne at bruge midlerne til opførsel og drift af faciliteter, der danner rammen om mange forskellige medlemmers aktive idrætsudøvelse? Det er principielle, politiske valg, som fylder alt for lidt i de politiske drøftelser og prioriteringer.

Tallene afslører store kommunale forskelle: Dragør Kommune bruger klart færrest penge pr. foreningsmedlem af de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over – og den gennemsnitlige driftsudgift på kr. 1.290 i Dragør pr. foreningsmedlem er mindre end en tredjedel ift. de driftsudgifter, som Rødovre Kommune bruger pr. foreningsmedlem.

VIDSTE DU AT ...

Gladsaxe Kommune er kommet frem til, at udgiften pr. brugertime i den kommende ishal kommer til at være over 100 kroner.

Gyngemosehallen i Gladsaxe Kommune er en multihal med både springgrave, stortrampoliner, fasttrack og en pottes fritgrav, og den rummer også fitnessfaciliteter og motionsrum, der er velegnede til Zumba, Pilates, yoga og mange andre aktiviteter.

Foto: Rune Johansen

En ishal (her Ørestad Skøjtehal) er en dyr facilitet både at bygge og ikke mindst at drifte. Der bør derfor altid være gjort nogle grundige overvejelser, inden man som kommune kaster sig over et sådan projekt. Foto: Emilie Kofoed

Når Dragør Kommune bruger færrest penge pr. foreningsmedlem er én af hovedforklaringerne, at kommunen pt. ikke har en svømmehal. Den er dog på vej i 2019 efter en årrække uden, hvorved de gennemsnitlige driftsudgifter til et foreningsmedlem vil stige og nærme sig nogle af de andre kommuner.

Omvendt er det heller ikke "effektivt" at bruge alt for mange penge pr. foreningsmedlem, da det giver indtryk af en ineffektiv drift og derved en ringe anvendelse af de kommunale midler. De relativt mange driftsudgifter pr. foreningsmedlem i kommunerne Tårnby, Hvidovre og Rødovre skyldes bl.a. en politisk

prioritering af økonomisk set meget driftstunge ishaller, der først og fremmest bruges af dygtige ishockeyspillere, der kræver meget træningstid for at være med på øverste niveau i sporten. Ishockey er dertil en idrætsgren, som har relativt få udøvere pr. kvadratmeter – også selvom faciliteten er godt brugt og belagt i mange af døgnets timer.

En kommune står over for et strategisk og politisk valg, når den skal investere og drive idrætsfaciliteter. Bruger kommunen mange penge på relativt få elitesportsudøvere – eller ønsker man fra politisk side at aktivere så mange borgere som muligt og få flere

Hvad koster et foreningsmedlem i gennemsnit ift. drift af kommunale idrætsfaciliteter i kommunerne?

	Årligt gennemsnit i drift af idrætsanlæg (2012-2017)	Medlemstal (DGI/DIF 2017)	Gennemsnit 2012-2017 pr. medlem
Dragør	8.180	6.341	1.290
Lyngby-Taarbæk	38.942	22.215	1.753
Ballerup	28.756	16.305	1.764
Gladsaxe	56.386	25.753	2.190
Gentofte	77.035	31.937	2.412
Frederiksberg	55.036	22.127	2.487
Herlev	35.642	14.277	2.496
I alt (DIF/DGI) i 11 kommuner	849.276	338.915	2.506
København	406.745	160.776	2.530
Tårnby	50.653	15.484	3.271
Hvidovre	51.664	14.639	3.529
Rødovre	40.236	9.061	4.441

Hafnia-Hallen i Valby er en genopførelse af Club Danmark Hallen, hvis tag brast sammen i 2011. I 2015 påbegyndte man indretning af en ny hal med genbrug af den gamle tagkonstruktion. Hallen bruges i dag til mange forskellige idrætter. Foto: Jesper Grønnemark

foreningsmedlemmer for de kommunale midler?

De kommuner, der har store driftsudgifter til idrætsanlæg, har typisk valgt at bruge midlerne til drift af fodboldstadions, ishaller og andre store, dyre opvisningsanlæg, som er målrettet relativt få foreningsmedlemmer og som tilmed muligvis også ofte bruges relativt sjældent, hvilket især er tilfældet med opvisningsbanerne bygget til fodbold.

kommunens borgere? Eller ønsker man at prioritere udgifterne til relativt få foreningsmedlemmer af andre årsager? Eller kan man måske lave nogle greb, som både tilgodeser en eliteidræt for de få og aktivering af de mange?

Et godt eksempel er Gentofte Kommunes flotte fodboldstadion i Gentofte Sportspark, hvor man har prioriteret at anlægge kunstgræs, så banen med lysanlæg kan bruges intensivt af flere foreninger til kamp/ træning og samtidig være en opvisningsbane.

"Bruger kommunen mange penge på relativt få eliteidrætsudøvere – eller ønsker man at aktivere så mange borgere som muligt for de kommunale midler?"

Hvis kommunerne ønsker at understøtte en udvikling, der resulterer i flere foreningsmedlemmer for deres driftsudgifter, så skal de prioritere andre idrætsanlæg med mange udøvere pr. m²: Gymnastik-, motorik- og springcentre, kunstgræsbaner, svømmehaller med disponering, som muliggør mange udøvere på samme tid og på alle tidspunkter af døgnet.

Sammenligningen af de kommunale tal er derfor en god anledning til at drøfte hvilken idrætsmodel, man ønsker lokalt i den enkelte kommune. Er det muligt at prioritere klogere ift. at fremme den aktive foreningsdeltagelse blandt

Er der plads til idrætten i kampen om de frie arealer?

Danmark er et af de lande i EU, som de seneste år har oplevet den største tilflytning fra land til by. Samtidig stifter byboerne i stigende grad familie og bliver boende. De største byer i Danmark, uddannelsesbyerne med mange tusinde studerende, oplever på denne måde en massiv vækst i indbyggertallet, især ved de mange nyfødte børn.

Urbaniseringen har derfor for alvor taget fart i Danmark, der i en europæisk sammenligning ellers har en relativt lille andel af befolkningen, som er bosat i storbyerne. Hvis man ser bort fra småstater som Liechtenstein, Cypern og Luxembourg, er Danmark et af de lande i Vesteuropa, der har den laveste andel boende i storbyer, og hvor andelen af befolkningen i

byområder er markant lavere end i eksempelvis Spanien, Frankrig, Holland og Storbritannien.

Københavns kommune er på mange måder en helt særlig case i Danmark i relation til byudvikling, men for flere af de ti øvrige kommuner, som "State of The City"-rapporten omfatter, er der også grund til eftertanke. Når mulighederne for byfortætning udtømmes i Københavns Kommune indenfor de næste par årtier vil udviklingen i nabokommunerne nemlig også tage fart; og der er grund til at lære af erfaringerne – både de gode og dårlige – fra København.

I kommunerne, som oplever den største befolkningstilvækst, tages der ikke for alvor

Befolkningsfremskrivning – i hvilke kommuner er befolkningstilvæksten størst frem mod 2030

	Indbyggertal 2018	Indbyggertal 2030	Procentvis vækst
København	613.288	711.378	16,0%
Rødovre	39.343	44.085	12,1%
Herlev	28.572	31.531	10,4%
Gladsaxe	69.484	76.328	9,9%
Hvidovre	53.282	57.983	8,9%
Tårnby	43.063	46.001	6,8%
Frederiksberg	104.410	109.986	5,3%
Dragør	14.272	14.837	4,0%
Lyngby-Taarbæk	55.472	57.611	3,9%
Gentofte	75.803	78.457	3,5%
Ballerup	48.295	48.741	0,9%
I alt	1.145.284	1.276.938	11,5%

VIDSTE DU AT ...

Set over de seneste 90 år er den samlede befolkning i de 29 største provinsbyer forøget med 148 pct., mens hovedstadsområdet "kun" er vokset med 91 pct.

Konditaget Lüders i det nye Nordhavnskvarter på Østerbro er bygget på taget af et parkeringshus og er en kombineret legeplads og fysisk træningsfacilitet.

Stedet anvendes af lokale foreninger og er samtidig et populært udfugtsmål for voksne og børn.

Foto: Rasmus Hjortshøj

Visualisering af en del af Byens Hus, der er planlagt til at stå færdigt i 2021.

stilling til konsekvenserne af bygningsmassens tæthed, som kendetegnes af manglende frie fællesarealer, manglende diversitet i bygningsmassens sammensætning, og en ensartet beboersammensætning i nye bydele. De nye bydele i hovedstaden bliver derved i højere grad en by for dem med høj uddannelse og høje indkomster.

Mulighederne for at dyrke et aktivt udeliv er på mange måder blevet bedre i det forløbne årti – men dette er primært tilfældet for de voksne københavnere. Udviklingen har også uforvarende understøttet en stigende individualisering, som er præget af ufrivillig social isolation og utryghed for en stor andel af indbyggerne. I de nye bydele ser vi en udpræget mangel på lokale idrætsfaciliteter, manglende legepladser og fraværet af nye grønne områder og overgangszoner, der kan fungere som halvprivate/-halvoffentlige rum, som er vigtige forudsætninger for at sikre attraktive bydele, hvor beboerne skaber relationer og kan møde hinanden.

Ønsket om at etablere flere idrætsfaciliteter i de nye bydele er bl.a. realiseret via "Byens Hus" i Ørestad Syd; en bydel, som på sigt kommer til at rumme op mod 13.000 indbyggere. Byens Hus kommer efter alt at dømme til både at rumme kultur- og idrætsaktiviteter, som kobler sig op til Amager Fælled og den nye Naturpark Amager. Byens Hus er fremfor alt lykkedes, fordi byudviklerne (developerne), By & Havn og Københavns Kommune og beslutningstagere har bakket planerne op og samarbejdet ifm. vedtagelsen af budgettet for 2018.

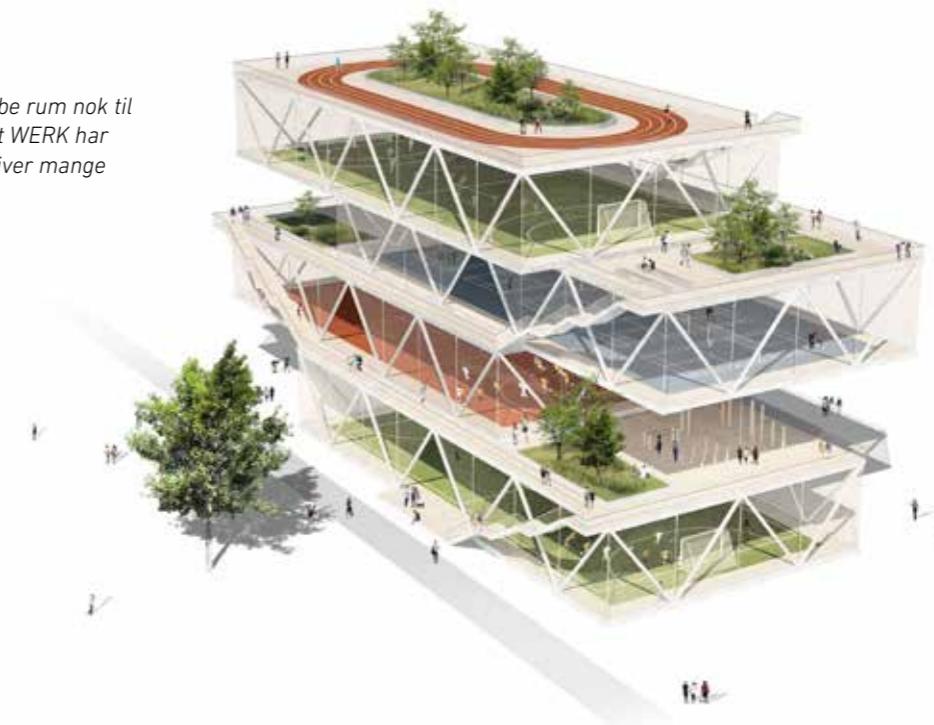
Det lykkes langt fra altid at få interesserne til at mødes, og også politikerne og beslutningstagere er pressede ift. løse behovet for at skabe sammenhængende familieliv og plads til fællesfaciliteter i kommunerne, der oplever hastig befolkningstilvækst. Der opstår derfor en situation, hvor alle er interesserede i at beboerne kan mødes på tværs af socialklasse og baggrund, men at det er vanskeligt at realisere i virkeligheden. Det er yderst sjældent, at man hører om en lokalpolitiker, der er imod foreningsidræt, men urbaniseringens hastighed, byggeprojekternes konkrete udformning og transporthensyn ser ud til gang på gang at vinde over behovet for idrætsfaciliteter.

Den utilsigtede effekt er, at foreningsidrætten langsomt nedprioriteres. Man er på denne måde ved at skabe nye bydele, hvor der ikke er plads til foreningsidrætten og civile fællesskaber. Det ændrer dog ikke, på, at behovet for fællesfaciliteter vil være et af de afgørende temaer i fremtidens drøftelser om kommunernes udvikling.

BEHOV FOR LOKALE STEMME – OG FLERE HELHEDSPLENER MED IDRÆTTEN I CENTRUM
I Københavns Kommune er de første erfaringer med idrætsbaserede helhedsplaner fra både Kløvermarken, Valby Idrætspark og "Lille Vesterbro" eksempler på, at det godt kan lykkes at interessevaretagelse ift. idrættens rolle midt i urbaniseringens hastige udvikling.

Når nye byområder udvikles er det samtidig afgørende, at der etableres flere midlertidige

Vi er nødt til at tænke nyt for kunne skabe rum nok til storbyens idrætsbehov. Arkitektkontoret WERK har lavet dette bud på et "Sportstårn", der giver mange idrætskvadratmeter pr. grundareal.

og flytbare idrætsfaciliteter, som nye lokale fællesskaber kan dyrke idræt i og organisere sig omkring. Derved kan de lokale interessefællesskaber også påbegynde en selvstændig, lokal interessevaretagelse i kampen for flere fællesfaciliteter i netop deres bydel. Den midlertidige facilitetsanlæggelse vil på denne måde være en afgørende trædesten ift. at organisere lokale interesser.

Et sidste initiativ, som kan være nøglen til at få foreningslivet til at blomstre lokalt er ideer om "idrætsforeningen på skolen", der sigter på at etablere flere nye foreninger, som kan rumme alle de børn, der ikke i dag hentes og bringes til idræts- og fritidsinteresser af deres forældre/bedsteforældre. Tiltaget skal dels udnytte de lokale og eksisterende skolefaciliteter bedre, dels gerne gøre op med den nuværende situation, hvor en stor andel børn er ramt af manglende transportmuligheder og lav facilitetsdækning i deres lokalområde. Via tiltag som "idrætsforeningen på skolen" kan dele af de sociale skævheder i idrætsdeltagelsen imødegås aktivt.

En løsning på den heftige befolkningstilvækst kan derfor være at udvikle en ny foreningsmodel hvor nyetablerede foreninger skaber koblinger mellem skolefritidsordninger og lokale folkeskoler. Skoler kan på den måde fungere som lokalområdets centrum for idrætsfællesskab, hvor det enkelte barn naturligt kan starte sin tilknytning til et aktivt foreningsliv.

FLERE FUNKTIONER PÅ ÉN GANG

Disse tilgange og greb løser imidlertid ikke alle problemer, som urbaniseringen rejser – og vi kommer ikke uden om, at flertallet af hovedstadens kommuner er udfordret. Kommunerne har nemlig så travlt med at bygge nyt, at der sjældent er tænkt flere funktioner sammen i samme byggeprojekt, og pointerne med at tænke på tværs af de enkeltstående byggefelter og de enkelte matrikler overses. Når man ser så store bydele vokse op på så relativt kort tid, risikerer man derfor at lave fejl, der er dyre at rette op på senere.

Bygninger med flere samtidige funktioner, som eksempelvis Sundbyøsterhal II i København, betyder, at det er langt billigere at bygge idrætsfaciliteter; og det er et perspektiv, som kommunerne og de politiske ansvarlige må øve sig i, når de laver lokalplaner og stiller krav til developere og arkitekter i projekteringsfasen. Den mere optimale pladsudnyttelse ved at blande flere funktioner og formål sammen, når der bygges nyt, resulterer i billigere løsninger, der tilgodeser flere grupper på én og samme tid. Det er nødvendigt, da de meget høje grundpriser ofte bremser de kommunale anlægsinvesteringer i kommunale idrætsfaciliteter.

Nye bydele bør planlægges mere intelligent og i et langsommere tempo, som ikke rummer så stor risiko for at udvikle ghettolignende tilstande, præget af bydele med manglende gadeliv, civilsamfund og sammenhængskraft.

VIDSTE DU AT ...

Folketallet i hovedstadsområdet fra 1926 og frem mod 2016 er steget med 90 pct., fra 814.000 til 1.549.000 indbyggere.

VIDSTE DU AT ...

Det samlede indbyggertal i Danmark er steget fra 3,4 mio i 1926 til 5,8 mio i 2018.

Skal ventelister til børneidræt bare blive længere?

VENTELISTER ER ET UDBREDT PROBLEM I KØBENHAVNS KOMMUNE

71,5 %

af forældrene har oplevet "vanskeligheder" med at tilmelde ét eller flere af deres børn til idrætsaktiviteter i Københavns Kommune.

68,5 %

af forældrene savner nogle andre eller flere idrætstilbud i Københavns Kommune målrettet ét eller flere af deres børn.

62 %

mener, at ventelister med børn, der står i kø til idrætsforeninger og -aktiviteter i Københavns Kommune, er et problem, der skal løses politisk.

(N= 1.200 forældre bosat i Kbh. Kommune)

I nogle af de storkøbenhavnske idrætsforeninger, især i gymnastik, svømning og fodbold, er der lange ventelister for børn og unge.

Ud over rekruttering af frivillige oplever foreningerne også, at venteliste-problematikker i høj også skyldes begrænset facilitetstid og -adgang. DGI Storkøbenhavn har gennemført en større undersøgelse blandt forældre bosat i Københavns Kommune for at spørge ind til deres oplevelser af og erfaringer med venteliste-problematikker ift. foreningsidrætten i kommunen.

Resultatet var at nedslående: 55,5 pct. af de 1.200 adspurgte forældre har prøvet at stå eller står pt. på venteliste til en idræt til deres barn/børn. Derudover viser undersøgelsen, at 71,5 pct. har oplevet vanskeligheder ved at tilmelde deres børn til en idrætsaktivitet.

Der bliver født flere børn i København end tidligere – og børnefamilierne bliver i større omfang boende i kommunen end tidligere. Dette kombineret med at der i forvejen er for få idrætsfaciliteter gør, at venteliste-problemerne kun ser ud til at stige i fremtiden.

Ventelister vil derfor med al sandsynlighed også i fremtiden være en del af foreningslivets hverdag i storbyen, da vi både oplever en byfortætning og befolkningsvækst i hovedstadsområdet. De trængselsproblemer, som foreningerne oplever som følge af begrænset facilitetsudbud bliver forstærket i årene, der kommer, hvis ikke de politiske

beslutninger sætter idræt og foreningslivets behov i centrum for en langsigtet facilitetsstrategi.

I den kommunale sammenligning af antal idrætsfaciliteter ses det tydeligt at flertallet af hovedstadskommunerne ligger helt i bunden – med Frederiksberg og København som hhv. næstsidst og sidst af samtlige kommuner i Danmark.

Facilitetsindeks for de 11 kommuner i DGI Storkøbenhavn

	Placering på indeks ift. alle 98 kommuner
1. Ballerup	46
2. Dragør	56
3. Herlev	66
4. Tårnby	70
5. Rødovre	78
6. Hvidovre	79
7. Gladsaxe	82
8. Lyngby-Taarbæk	94
9. Gentofte	95
10. Frederiksberg	97
11. København	98

Kilde: Facilitetsdatabasen.dk

Den indbyrdes kommunale rangering siger dog ikke noget om, hvor meget de enkelte idrætsfaciliteter bruges. Her spiller den lokale kommunale praksis ind fx lokale indtjeningskrav, foreningslivet og om faciliteterne eventuelt er tilgængelig for selvorganiserede udøvere.

Foto: Bo Kousgaard

Boldklubben Vestia er stiftet i 1897 på Vesterbro i København. På trods af meget begrænsede faciliteter med kun to baner nærmer klubben sig 1.000 medlemmer.

Hvad betyder digitalisering for brugen af vores idrætsanlæg?

VIDSTE DU AT ...

Danmark er det mest digitaliserede land i EU og nr. to på EUs innovationsrangliste. Alligevel er kun hver tiende virksomhed rustet til at møde fremtidens omskiftelige marked.

Hvordan mon det står til i foreningsidrætten?

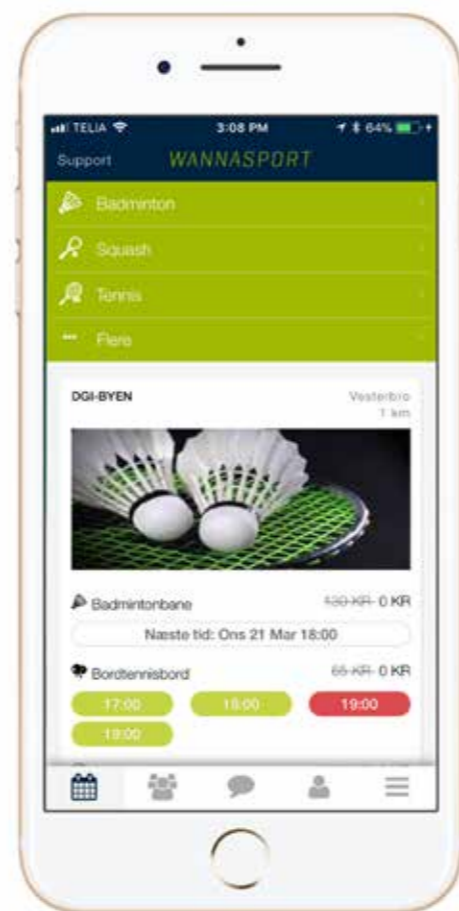
Kommuner og foreninger skal lære at håndtere de nye digitale muligheder for booking af idrætsfaciliteter.

Der er mange muligheder for kommunerne ved at digitalisere bookingen af de kommunale idrætsfaciliteter for de mange, selvorganiserede idrætsudøvere. Fra et foreningsperspektiv oplever vi dog, at kommunerne ofte overser idrætsforeningerne, som i langt højere grad bør tænkes ind i de muligheder, som digitaliseringen medfører.

Digitalisering er kommet for at blive – og derfor består udfordringen i, at både kommunerne og foreningerne bliver bedre til at bruge de nye bookingsystemer i fællesskab, uden at undergrave hverken foreningslivet eller den nemme adgang for de selvorganiserede idrætsudøvere.

BELÆGNINGSPROCENTER OG FACILITETSUDNYTTELSE

Hvem er idrætsfaciliteterne til for? Hvilke grupper skal have forrang for andre? Der har i de seneste år været en heftig debat om brugen af de eksisterende, kommunale idrætsfaciliteter. Diskussionerne går på belægningsprocenter/udnyttelsesgrad, lokale, kommunale indtjeningskrav, foreningernes aflysningsmani og manglende brug af idrætsfaciliteterne, samt det lokale, kommunale serviceniveau – eller mangel på samme. Det politiske ønske om at bruge idrætsfaciliteterne mere effektivt er både stort og forståeligt, når man tænker på det relativt lave antal idrætsfaciliteter, der er pr. indbygger i

hovedstads kommunerne. Samtlige 11 kommuner i hovedstadsområdet ligger i den nederste halvdel af facilitetsindekset - og med Frederiksberg og Københavns kommuner som de to sidste placeringer (se temaet Ventelisteproblematik), så skal vi selvsagt bruge de begrænsede faciliteter bedst muligt.

Foto: Sofie Reimer

Efter flere årtiers medlemsnedtur har badmintonsporten vendt sin udvikling.

I DGI Storkøbenhavn er der igangsat et tæt samarbejde med Badminton København, som bl.a. har givet en samlet medlemsfremgang på 145 nye børnemedlemmer i aldersgruppen 0-12 år – svarende til 21,5 pct.

Vil digitaliseringen mon skubbe på eller bremse denne positive udvikling for foreningsbadminton?

Københavns Kommune begyndte implementeringen af systemet "Foreningsportalen" i 2018 som afløser for systemet "Interbook" til at håndtere halbooking for foreningerne.

I en række kommuner er der nu knyttet indtjeningskrav til de lokale, kommunale idrætsfaciliteter, hvilket tvinger de driftsansvarlige ud i overvejelser om hvornår det kan "betale" sig at udleje timerne ift. blot at stille dem til gratis rådighed for det godkendte, folkeoplysende foreningsliv.

FORSKELLIGE SERVICEOPLEVELSER SOM FORENING OG SELVORGANISERET

I den sammenhæng er der ingen tvivl om, at der især er rift om de højt besungne "prime time"-timer i tidsrummet ml. kl. 16 - 21, hvor der er flest børn og unge, der har mulighed for at fylde hallerne med alverdens idrætsaktiviteter. I en række kommuner (pt. København, Frederiksberg, Gentofte, Lyngby-Taarbæk, Rødovre og Gladsaxe) er der nu åbnet op for, at man via den digitale platform "WannaSport" får lejlighed til at sælge de timer, der ikke er booket af foreningsidrætten, til selvorganiserede idrætsudøvere.

WannaSport har en brugervenlig digital grænseflade, som folk har vænnet sig til fra f.eks. apps til mobilen, hvor der er få klik fra idé til handling. En brugervenlighed, der ligger langt fra den oplevelse, som idrætsforeninger møder, når ønsker at booke faste eller enkeltstående tider i kommunernes idrætsfaciliteter. Og selvom det er en mere politisk og kompleks opgave at fordele og prioritere træningstiderne til en lang række idrætsforeninger, har man lyst til at spørge, hvorfor tjenester som eksempelvis WannaSport ikke er målrettet til foreningslivet? Hvorfor skal foreningsidrætten leve med ofte gamle og langt fra så brugervenlige bookingsystemer?

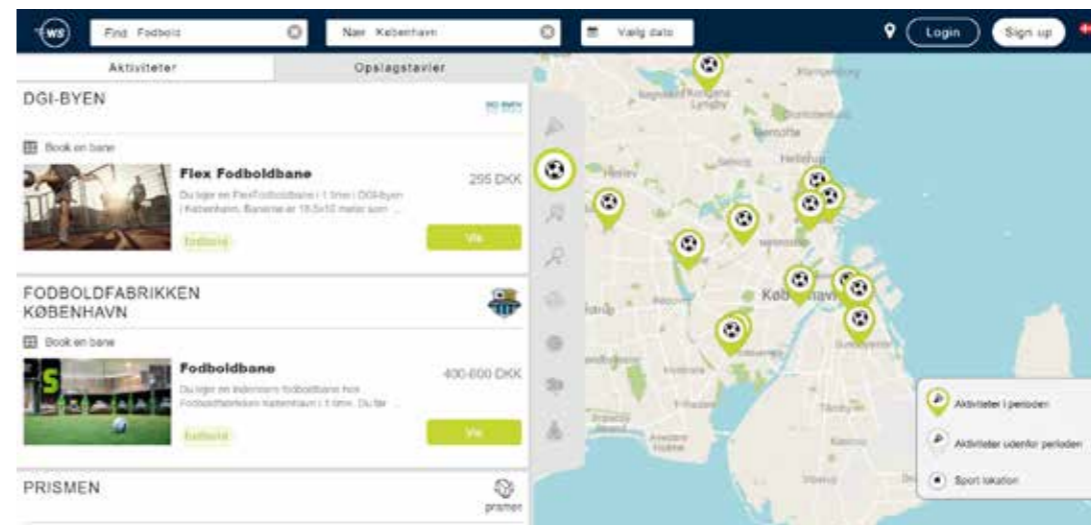
DIGITALISERINGENS KONSEKVENSER. DISRUPTION ELLER MULIGHED?

Det opfølgende spørgsmål er hvilke konsekvenser udviklingen kan have for foreningslivet?

På den lidt længere bane er det ikke holdbart, at det kun er selvorganiserede idrætsudøvere, der mod betaling får en meget nem adgang til de kommunale idrætsfaciliteter. Samtidig er det et stående spørgsmål, om kommunernes brug af digitale løsninger fremmer de idrætsaktives foreningsdeltagelse, eller om de aktive blot flyttes rundt.

Hvis nye teknologiske muligheder skal være en fordel for foreningslivet, så forudsætter det nogle kommuner, der ikke blot lader sig lokke af muligheden for "lettjente penge" via udlejning til selvorganiserede voksne i de "dyre" timer hen på eftermiddagen og i den tidlige aften, da dette hurtigt kan blive på idrætsforeningernes og børneidrættens bekostning. Politikerne og kommunerne bør sikre, at de gode og attraktive træningstider ikke gradvist forsvinder over til det selvorganiserede pay-and-play-marked; og politikerne og foreningerne må også samtidig insistere på, at kommunerne arbejder på, at de kommunale bookingsystemer bliver lige så attraktive og nemme at benytte ift. de nye, digitale løsninger.

Dernæst kræver det en række stærke foreninger, der evner at markedsføre sig mere aktivt over for især løst tilknyttede motionister i lokalområdet. Sidst, men ikke mindst, så kræver

WannaSport har en brugervenlig digital grænseflade, som folk har vænnet sig til fra f.eks. apps til mobilen, hvor der er få klik fra tanke til handling.

det, at de digitale udbydere oprigtigt ønsker at samarbejde med det lokale foreningsliv, og at de også aktivt deler viden om de selvorganiserede idrætsudøvere, der vælger pay and play og køber sig til idrætsaktivitet; især hvis foreningerne udbyder idræt i den selv samme kommunale facilitet. Ønskescenariet er, at der kan skabes nogle andre koblinger mellem det selvorganiserede og det foreningsorganiserede, hvor også organiseret træning kan udbydes digitalt.

Der er ingen tvivl om, at gode digitale platforme er en del af fremgangsmåden ift. at give borgere en nemmere adgang til fleksible idrætsaktiviteter. I DGI Storkøbenhavn mener vi dog, at det aldrig må være på bekostning af idrætsforeningerne.

Så på den ene side er der brug for, idrætsforeningerne og kommunerne lader sig inspirere af og tager de nye teknologiske muligheder til sig; men der er også brug for, at vi fokuserer på de kvaliteter, der er ved at deltage i foreningsbaserede fællesskaber.

Debatten handler mere principielt om hvordan vi sammen sikrer en effektiv udnyttelse af de kommunale idrætsfaciliteter. Hvem skal sørge for, at det sker? Langt de fleste aktører i debatten er nemlig interesserede i, at de eksisterende faciliteter bliver brugt så optimalt og med så mange aktiviteter som muligt.

App hjælper dig ind i idrætshallen: Benyt idrætsfaciliteterne uden at være medlem

Lyngby-Taarbæk Kommune afprøver ny adgang til idrætsfaciliteter

Flere borgere i Lyngby-Taarbæk har efterlyst mulighed for at kunne benytte kommunale idrætsfaciliteter uden at være medlem af en forening. Nu giver Lyngby-Taarbæk Kommune som et forsøg mulighed for at booke udvalgte idrætsfaciliteter.

Lyngby-Taarbæk Kommune har indgået aftale med firmaet WannaSport, der tilbyder en færdig app-løsning, som giver borgere mulighed for at se, hvor der er ledige idrætsfaciliteter tilgængelige samt om praktiske forhold vedrørende faciliteter.

I WannaSport app'en kan man se, hvilke af de nedennævnte faciliteter, der er ledige om 12 timer og derefter 13 dage frem i tiden. Faciliteterne har forskellige funktionsmuligheder, men man kan finde en ledig bane eller hal til badminton, tennis, volleyball og basketball.

VIDSTE DU AT ...

Systemet "Foreningsportalen", som Københavns Kommune har købt og nu opbygger, er blevet droppet af en række andre kommuner, da det ikke levede op til forventningerne.

Styrker kommunen foreningslivet ved at kommunikere således?: "App hjælper dig ind i idrætshallen: Benyt idrætsfaciliteterne uden at være medlem af en forening". Sådan lød avisoverskriften fra Lyngby-Taarbæk Lokaltidning "Det grønne område" d. 19. april 2018.

Kommunens socioøkonomiske situation – en let undskyldning for ikke at gøre mere?

På de følgende sider har vi lavet en minianalyse af kommunernes evne til at bryde med deres "sociale arv" ift. idrætsvaner og sundhedsprofil. Analysen viser, at de kommunale indsatser har vidtrækkende konsekvenser på det lokale samfund og indbyggernes vaner. Seks kommuner rykker sig enten op eller ned ift. deres placering på det socioøkonomiske indeks.

Når kommuner skal forklare deres udfordringer i forhold til borgernes idrætsvaner og generelle sundhedssituation, sker det ofte, at kommunens placering på det socioøkonomiske indeks gøres til den bagvedliggende faktor, som italesættes som den helt afgørende forklaring på tingenes tilstand – og som samtidig præsenteres som et forhold, der er vanskeligt at gøre noget ved. Forklaringer med henvisning til "det socioøkonomiske udgangspunkt" får derved præg af, at der ikke er meget, man kan stille op. Det er ikke altid motiverende for at tage kampen op mod f.eks. fysisk inaktivitet, ensomhed og borgernes idrætsvaner.

Logikken bag henvisningen til "det socioøkonomiske" er, at hvis en kommune, set ift. landsgennemsnittet, har mange borgere, der har socialt begrundet behov/brug for økonomisk støtte, så vil der normalt også være en forventning om, at det afspejler sig i en lang række andre forhold, herunder indbyggernes samlede idrætsdeltagelse, indbyggernes sundhedsprofil og andelen af ensomme.

I en idrætslig kontekst betyder det forsimplet sagt, at jo hårdere socialt belastet en kommune er, jo mindre andele af befolkningen vil være tilbøjelig til at dyrke idræt regelmæssigt – både som selvorganiserede og i foreningsregi. Dertil vil det socioøkonomiske udgangspunkt, der afspejler 14 forskellige sociale kriterier, også kunne ses i en lang række sundhedsrelaterede data.

MINIANALYSE – SOCIOØKONOMIENS BETYDNING FOR KOMMUNALE IDRÆTS- OG SUNDHEDSVANER

Der er ingen tvivl om, at der overordnet er en sammenhæng mellem det socioøkonomiske indeks og lokalbefolkningens generelle levevilkår og deres muligheder for at leve en idrætsaktiv og sundt tilværelse.

Vi har med en simpel metode undersøgt sammenhængen mellem 'forventet' idrætsdeltagelse og sundhedsprofil for de 11 kommuner, som ligger i DGI Storkøbenhavn for at se nærmere på, om socioøkonomien forklarer de store forskelle mellem kommunerne ift. både den lokale idrætsdeltagelse og forskellene ift. borgernes sundhedsprofiler. Vi har forsimplet sammenligningen mellem kommunerne ved at se nærmere på seks forskellige parametre – og holdt dem op mod kommunernes placering på det socioøkonomiske indeks (se metodeafsnittet).

Socioøkonomisk indeks sat ift. kommunal gennemsnitsscore baseret på lokale idrætsvaner og sundhedsprofil

	Samlet 'placeringsscore' for de 6 parametre, der indgik i DGI Storkøbenhavns undersøgelse	Placering internt mellem de 11 kommuner på det socioøkonomiske indeks	Relativ score på socioøkonomisk indeks (2018) 100 = Landsgennemsnit
Ballerup	6,0 (overpræsterer)	11. plads	124
Herlev	10,5	10. plads	121
Rødovre	7,1 (overpræsterer en smule)	9. plads	120
København	2,8 (overpræsterer)	8. plads	115
Hvidovre	7,1	7. plads	114
Gladsaxe	5,7	6. plads	110
Tårnby	7,1 (underpræsterer)	5. plads	101
Frederiksberg	4,0	4. plads	86
Lyngby-Taarbæk	4,4 (underpræsterer en smule)	3. plads	76
Gentofte	1,8	2. plads	72
Dragør	4,5 (underpræsterer)	1. plads	60

Følgende parametre indgår i sammenligningerne:

- > Voksnes idrætsdeltagelse
- > Børns idrætsdeltagelse
- > Andel af borgere, der er fysisk aktive i fritiden
- > Andel af borgere, der ikke opfylder WHO's anbefalinger til fysisk aktivitet
- > Andel af fysisk inaktive borgere, der gerne vil være mere fysisk aktive
- > Andel af borgere, der er ufrivilligt ensomme

Ovenfor er kommunernes gennemsnitsscore indsat og sat direkte over for kommunens placering på det socioøkonomiske indeks.

Kommunerne overpræsterer ift. deres socioøkonomiske udgangspunkt og den 'sociale byrde', hvis deres placeringsscore ligger under kommunens placering på det socioøkonomiske indeks (markeret med grønt); og underpræsterer, hvis kommunens placeringsscore er over kommunens placering på det socioøkonomiske indeks (markeret med rødt).

Metodisk har hver kommune fået en placering fra 1 – 11 på hver af parametrene, der indikerer den indbyrdes placering, som den enkelte kommune har på den enkelte parametermåling. Ved at holde disse placeringer op mod det socioøkonomiske indeks, kan der ses nærmere på, om der er en sammenhæng mellem kommunens placering og den placering, som kommunen har på det socioøkonomiske indeks.

Ved at sammenlægge alle kommunernes placeringer og dividere dem med det antal parametre, som kommunerne optræder i, får vi gennemsnitsplaceringen for den enkelte kommune. Den samlede gennemsnitsscore kan nu sammenlignes med det socioøkonomiske indeks for at se på om kommunen samlet set over- eller underpræsterer ift. kommunens socioøkonomiske placering.

Konklusionen er, at tre kommuner placerer sig bedre ift. placeringen på det socioøkonomiske indeks og tre kommuner placerer sig dårligere.

Det socioøkonomiske afsæt påvirker således de lokale idræts- og sundhedsvaner i stor stil, men der er seks ud af 11 kommuner, som hhv. over- eller underpræsterer. I de enkelte kommuneopslag kan der læses nærmere om de kommunespecifikke udfordringer og potentialer, som vi ser dem fra DGI Storkøbenhavn.

Det indikerer meget tydeligt, at de kommunale indsats har langtrækkende konsekvenser på det lokale samfund og indbyggernes vaner, og hvordan de udvikler sig.

Det er vanskeligt at identificere, hvad der er, som gør den lokale forskel via denne forsimplede sammenligning mellem det socioøkonomiske indeks og en række udvalgte

parametre, men der er ingen tvivl om, at kommunernes påvirkning af idrætsvaner og sundhedsadfærd går via langvarigt fokus og politiske prioriteringer år efter år.

Hovedkonklusionen er, at det er muligt at bryde den sociale byrde, som indbyggerne samlet set bærer rundt på og derved bliver de lette henvisninger til "det socioøkonomiske" en alt for let forklaring på de store forskelle, som vi ser mellem kommunerne.

ENKELTE OG SAMLET PLACERINGSSCORE FOR DE 11 KOMMUNER

De mellemkommunale sammenligninger kan samles til én samlet gennemsnitsscore, der beskriver hvilken placering kommunerne får alt i alt. Det sker ved at lægge kommunernes respektive placeringspoint sammen og dividere det med antal målinger, som de optræder i. Derved får kommunerne en gennemsnitlig

placeringsscore, der indikerer om kommunerne samlet set formår at over- eller underpræstere ift. det socioøkonomiske indeks.

Når vi ser på den samlede scorer og det samlede gennemsnit for kommunerne, ser det således ud i nedenstående tabel.

Socioøkonomisk indeks sat ift. kommunal gennemsnitsscore baseret på lokale idrætsvaner og sundhedsprofil

	Placering – socioøkonomisk indeks	Voksne i lokale idrætsvanemålinger (16+ år): Andel, der svarer ja: "Dyrker du normalt sport/motion?" - / Placering	Børn i lokale idrætsvanemålinger (7-15 år): Andel, der svarer ja: "Dyrker du normalt sport/motion?" / Placering	Andel blandt voksne med hård el. moderat hård fysisk aktivitet i fritiden / Placering	Andel af voksne, der ikke opfylder WHO's anbefalinger til fysisk aktivitet / Placering	Andel af voksne inaktive, der gerne vil være mere fysisk aktiv / Placering	Ufrivilligt ensomme - andel af voksne, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner / Placering	Antal placeringspoints i alt / Samlet gennemsnits placeringsscore
Ballerup	11. plads	67% / 3. plads	71 % / 6. plads	31,2% / 5. plads	28,6% / 8. plads (delt placering)	77,5% / 4. plads	10,3% / 11. plads	36 point / 6
Herlev	10. plads	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	25,4% / 11. plads	31,4% / 11. plads	74,1% / 10. plads	9,6% / 10. plads	42 point / 10,5
Rødovre	9. plads	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	25,7% / 10. plads	28,4% / 7. plads	76,1% / 6. plads (delt placering)	8,3% / 6. plads	29 point / 7,25
København	8. plads	61% / 6. plads	Ikke tilstrækkeligt valide data	36,8% / 1. plads	21,6% / 1. plads	76,6% / 5. plads	5,7% / 1. plads	14 point / 2,8
Hvidovre	7. plads	61% / 6. plads (delt score)	74 % / 3. plads	26,1% / 9. plads	29,7% / 10. plads	76,1% / 6. plads (delt placering)	9,5% / 9. plads	43 / 7,1
Gladsaxe	6. plads	66% / 4. plads	74 % / 3. plads (delt score)	29,9% / 7. plads	28,6% / 8. plads (delt placering)	77,7% / 3. plads	9,1% / 8. plads	34 / 5,7
Tårnby	5. plads	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	28,5% / 8. plads	26,2% / 5. plads	75,4% / 9. plads	8,8% / 7. plads	29 / 7,3
Frederiksberg	4. plads	65% / 5. plads	74 % / 3. plads (delt score)	35,5% / 2. plads	22,9% / 3. plads	75,5% / 8. plads	6,2% / 3. plads	24 / 4
Lyngby-Taarbæk	3. plads	72% / 2. plads	81% / 2. plads	32,8% / 3. plads	25,2% / 4. plads	73,4% / 11. plads	6,8% / 4. plads	26 / 4,4
Gentofte	2. plads	75% / 1. plads	83% / 1. plads	32,8% / 3. plads	22,2% / 2. plads	79,5% / 2. plads	5,9% / 2. plads	11 / 1,8
Dragør	1. plads	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	Har ikke lokal idrætsvaneundersøgelse	30,3% / 6. plads	26,7% / 6. plads	80,3% / 1. plads	7,0% / 5. plads	18 / 4,5

Udvikling i forening

**BALLERUP
KOMMUNE**

Ballerup
Kommune

Indbyggertal:
48.295

Areal:
39 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:

80

Medlemstal:
16.305

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
33,8%

Stærk idrætskommune – men ikke alle er med

I Ballerup Kommune har idrætspolitikken været en helt central del af det politiske og administrative fokus i mange år. Kommunen har længe været én af landets 22 eliteidrætskommuner, og har i den rolle også afholdt en masse store sportsbegivenheder med VM i badminton som den største. I Ballerup Kommune er der tradition for at samarbejde bredt omkring idrættens rammevilkår – og samarbejdet funderes både i det lokale foreningsliv samt i et tæt samarbejde med en række udvalgte specialidrætsforbund, Team Danmark og Sport Event Denmark.

Foreningsidrættens aktiviteter og fysiske rammer understøttes af en kommunal strategi, men kommunen er også opmærksom på, at selvorganiserede idrætsudøvere ønsker at benytte idrætsfaciliteter. Dertil er der også fokus på, at idrætsudøvelsen også spiller en rolle som løftestang for både social- og sundhedsrelaterede indsatser. Kommunen har bl.a. udbudt Jump4fun og aktiviteten "Børn og Unge i bevægelse", der begge er tilbud til børn og unge, der i udgangspunktet ikke er fysisk aktive.

Samlet set står idrætsprofilen i Ballerup Kommune ret skarpt – og det tidligere tema med fokus på idrætsvaner og sundhedsprofiler viser også, at netop Ballerup Kommune flere gange overrasker særdeles positivt ift. kommunens socioøkonomiske udgangspunkt.

HVAD SIGER TALLENE?

Ballerup Kommune har, i sammenligning med de andre kommuner i DGI Storkøbenhavns område, en rigtig god facilitetsdækning. Der er flere store, centralt placerede anlæg: Ballerup Super Arena, fodboldstadion, svømmehal, idræts- og atletikanlæg og mange mindre idrætsanlæg i form af gymnastiksale, haller og mindre svømme-faciliteter på kommuneskolerne. På facilitets-området ligger Ballerup således som den bedst placerede kommune af samtlige 11 i DGI Storkøbenhavns område – og som nr. 46 ud af 93 på landsplan. Dette har en positivt afsmittende effekt på kommunens idrætsprofil og de lokale vaner.

Den gode facilitetsdækning resulterer blandt andet i, at der er plads til flere brugergrupper, end der typisk er i de andre kommuner, hvor trængslen er mere udtalt. Blandt andet ser vi, at kønsfordelingen i foreningsidrætten i Ballerup er den mindst skæve sammenlignet med de 10 andre kommuner. I den samlede foreningsidræt under DGI/DIF i Ballerup udgør piger/kvinder hele 44,2 pct., hvilket er den højeste andel blandt de 11 kommuner. Det skyldes bl.a. et meget højt medlemstal af kvinder over 60 år. I 2017 var der hele 2.183 foreningsmedlemmer over 60 år, svarende til en befolkningsandel på over 31,3 pct. - markant over gennemsnittet på 14,3 pct. Generelt er pigerne og kvinderne særdeles godt repræsenteret i foreningslivet.

Ballerup-Skovlunde
Fodbold er kommunens
største idrætsforening
med en ungdomsafdeling
(0-18 år) på 900 spillere.

Foto: Sofie Reimer

”77,8 pct. af de inaktive svarer, at de gerne vil være mere fysisk aktive”

Dog ligger foreningsidrættens samlede medlemstal ikke imponerende højt set i relation til de relativt mange idrætsfaciliteter, som kommunen råder over. Det samlede medlemstal svarer til 33,8 pct. af indbyggertallet, og kan delvist forklares med henvisning til indbyggernes socioøkonomiske profil. Her ligger Ballerup Kommune markant under landsgennemsnittet og som den lavest rangerende af alle 11 kommuner, og med blik på borgernes uddannelsesmæssige og sociale forudsætninger, ”overpræsterer” indbyggerne i Ballerup Kommune faktisk en del, når det kommer til foreningsdeltagelsen og sundhedsprofilen.

I forhold til de sundhedsrelaterede data ligger Ballerup Kommune generelt i den tunge ende. 28,6 pct. af de voksne indbyggere svarer, at de ikke lever op til WHO's minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet i hverdagen, hvilket er et niveau, der er markant under gennemsnittet i de 11 kommuner. Af disse inaktive svarer hele 77,8 pct. dog, at de gerne vil være mere fysisk aktive.

Så umiddelbart synes forudsætningerne for at få flere med til at være rigtig gode.

Sidst men ikke mindst skal det nævnes, at andelen af ufrivilligt ensomme ligger højest blandt samtlige 11 kommuner. 10,3 pct. svarer, at de sjældent eller aldrig har kontakt med venner - markant over gennemsnittet. Det svarer i praksis til, at mange tusinde borgere oplever en social isolation. Foreningslivets rummelighed - eller mangel på samme - er en oplagt arena at rette lys set mod, og vi bidrager fra DGI Storkøbenhavns side gerne til en fælles indsats mod ensomhed og social isolation.

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

I Ballerup Kommune er der god basis for en ny og koordineret esportsindsats, hvor der både kan være tale om ny foreningsdannelse og om at udvikle et nye fritidstilbud til en målgruppe af drenge og unge mænd, der traditionelt set ikke er kommet i foreningsidrættens rammer. Hvis kommunen ønsker at udnytte potentialet

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

■ Kvinder ■ Mænd ---- Gennemsnit for de 11 kommuner

Alder	Medlemmer	Befolkning	Foreningsaktive
0 - 12	2.088	2.231	59,2%
13 - 18	778	1.219	43,7%
19 - 24	248	610	16,2%
25 - 59	1.912	3.671	17,6%
60 +	2.183	1.365	31,3%
Total	7.209	9.096	29,2%

Ballerup-Skovlunde Fodbold har en målsætning om at være en social bevidst klub med plads til ALLE.
Foto: Sofie Reimer

for at organisere esportsudøvere i en kommende satsning, vil vi fra DGI gerne bidrage til en faglig understøttelse og et samarbejde, der kan medvirke til at sikre, at der også tænkes i sundhed og fysisk aktivitet for de esports-interesserede.

Ballerup har en række boligområder, hvor det er oplagt at arbejde med at udvikle og understøtte stærke fællesskaber og bruge idræt og motion som ramme om positive relationer, demokrati og sammenhængskraft. Et fokusområde kunne være at give de unge nye roller i områderne, og derigennem bryde normen med, at svage grupper har svage netværk. Nogle steder er det oplagt at bygge videre på eksisterende foreninger og strukturer, mens det andre steder vil være nødvendigt at udvikle og understøtte nye fællesskaber.

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Med Harrestrup Ådal har Ballerup Kommune et fantastisk rekreativt område, der også har undergået store forandringer i de seneste år og skabt nye muligheder for idræt, motion og friluftsliv. I samarbejde med Ballerup Orienteringsklub er der blevet etableret ’find vej ruter’ med foto- og lydposter og hele området emmer af muligheder for friluftsliv, naturformidling og udelæring. I hjørnet af Harrestrup Ådal ligger der et område op mod motorvejen, hvor det vil være oplagt at etablere en dirtjump-bane til bmx og trickcykler som en del af et støttepunkt for udemotion med kobling til MTB-ruterne i Vestskoven og Hareskoven.

I 2010 blev der også opstillet en række træningspavilloner i Harrestrup Ådal, og det var intentionen, at alle - ung som gammel - skulle motionstræne under åben himmel i forbindelse med løbe- eller gåture. Udviklingen af udendørs træningsfaciliteter har i mellemtiden taget fart, hvor der i dag er langt mere indbydende og funktionelt udstyr på markedet. Kommunen bør derfor overveje at udskifte de eksisterende træningspavilloner og også se på mulighederne for at udbyde organiseret træning, hvilket der er gode eksempler på i bl.a. Københavns Kommune.

Sundhedsdata

28,6%

af indbyggerne i Ballerup Kommune ikke lever ikke op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

77,8%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

31,2%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

10,3%

af indbyggerne i Ballerup Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

Dragør Kommune

Indbyggertal:
14.272

Areal:
18 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
31

Medlemstal:
6.341

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
44,4%

Dragør Kommune går nye veje

Dragør Kommune er den mindste kommune i DGI Storkøbenhavns område. Med det lave og relativt stabile indbyggertal på godt 14.000 indbyggere har Dragør Kommune en særlig mulighed for at understøtte det lokale foreningsliv i at udvikle gode og attraktive idrætstilbud til borgerne.

Dragør Kommune har en ambition om at bevæge borgerne – både fysisk og oplevelsesmæssigt. Forudsætningerne for at realisere ambitionen er gode. Kommunen har en lang kystlinje med mulighed for aktiviteter på og ved vandet, et levende havnemiljø, klassiske idrætsfaciliteter som omdrejningspunkt for en lang række foreningsaktiviteter, og ikke mindst bynær natur på Vestamager og Amager Fælled, som oplagt omdrejningspunkt for udemotion i naturen.

Kommunen rummer et, ift. indbyggertallet, stort antal idrætsforeninger og mange andre frivillige initiativer, som lægger op til idrætsaktivitet. Udfordringen er dog, at de fleste af foreningerne henvender sig til et voksenaldersegment og at der derfor ikke er helt så mange muligheder i idrætsforeningerne målrettet børn og unge. Der er derfor rig lejlighed til at bruge den udbredte politiske enighed om, at kommunen skal understøtte fysisk aktivitet og det gode liv i aktive fællesskaber. Især for børn og unge!

Dragør er dog allerede en kommune, der på mange måder går nye veje ift. udformningen af idræts- og motionsrelaterede tilbud. Blandt andet styrkes udviklingen af et aktivt knudepunkt, når dørene slås op til en ny svømmehal i løbet af sommeren 2019. Foreningsdannelsen er allerede i fuld gang og svømmeklubben har afholdt stiftende generalforsamling. Bagved den kommende svømmehal anlægges der et område med mulighed for både organiseret og selvorganiseret boldspil, skate, parkour m.m.

Kommunen har også taget et ambitiøst skridt ved at udvikle et innovativt outdoor-kraftcenter på Kongelundsfortet. Her skal lokale foreninger, skoler og borgere sætte det tidligere, lidt glemte, Kongelundsfort i bevægelse via nye aktiviteter og derigennem invitere borgere fra Dragør og hovedstadsområdet ind i aktive idrætsfællesskaber.

HVAD SIGER TALLENE?

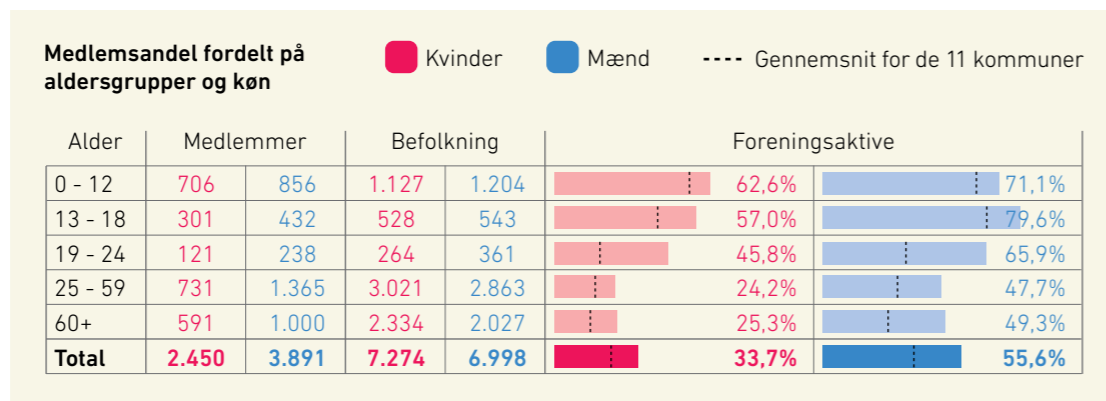
Dragør Kommune ligger under gennemsnittet, når det kommer til andelen, der har hård til moderat fysisk aktivitet i fritiden, hvilket sandsynligvis hænger sammen med den relativt høje gennemsnitsalder blandt kommunens indbyggere. Hvor det er 30,3 pct. af indbyggerne i Dragør, der vurderer, at de har moderat til fysisk hårde fritidsaktiviteter, er gennemsnittet i de 11 kommuner i DGI Storkøbenhavns område en anelse højere.

Dragør har især haft succes med deres børne- og familiehold.

VIDSTE DU AT:

Dragør Kommune ikke siden 2011 har haft en svømmehal. På trods af dette har en bestyrelse i Dragør Svømmeklub været meget aktiv og de afholdte bl.a. en vellykket generalforsamling i april 2018. Dragør Svømmeklub er således parate til den kommende, nye svømmehal åbner i sommeren 2019.

Af den andel af indbyggerne i Dragør Kommune, der ikke opfylder WHO's minimumsanbefalinger til fysisk aktivitet, har Dragør Kommune til gengæld den højeste andel, som gerne vil være mere fysisk aktive end tilfældet er i dag. Hele 80,3 pct. giver udtryk for, at de gerne vil være mere fysisk aktive – hvilket er markant over både gennemsnittet i DGI Storkøbenhavns 11 kommuner, der ligger på 76,5 pct. Hvordan kan vi bruge motivationen til at få flere med i et sundhedsfremmende idrætsfællesskab?

Hvis man ser nærmere på idrætsforeningernes medlemstal bliver man imponeret over antallet af foreningsmedlemmer ift. indbyggertallet. I alle fem alderskategorier og uanset køn er der tale om andele, der ligger markant over gennemsnittet i de andre kommuner. Hvor den samlede medlemsandel for piger og kvinders vedkommende i Dragør lander på 33,7 pct., er det tilsvarende gennemsnit i de 11 kommuner 22,7 pct. For drenge og mænds vedkommende er andelen i Dragør den næsthøjeste i de 11

kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over. Hele 55,6 pct. svarer medlemstallet i idrætsforeningerne til, mens det tilsvarende gennemsnit i de 11 kommuner ligger på kun 36,7 pct. Det er især voksne foreningsmedlemmer over 25 år, der gør den store forskel. En del af forklaringen skal findes i Dragør Golfklub, der er den suverænt største idrætsforening og som tiltrækker mange medlemmer fra hele hovedstadsområdet. Det samme gælder den lokale sejlkлуб. Det er derfor langt fra alle foreningsmedlemmer, der er bosat i kommunen, hvilket er en vigtig pointe også ift. de gebyrmodeller, som Tårnby Kommune overvejer lige nu på området.

Samtidig er det værd at bemærke, at det er relativt få idrætsforeninger, der har mange børn og unge – og man kan derfor argumentere for, at der er behov for et bredere udbud af aktiviteter målrettet børn og unge end tilfældet er.

Dragør Gymnasterne har haft stigende medlemstal de seneste år.
Foto: Sofie Reimer

Både foreningsidrættens medlemstal og samlede udbud vil dog med sikkerhed stige kraftigt i de kommende år som en direkte konsekvens af den lokale svømmeklubs aktiviteter.

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

Når Dragør Kommunes potentialer sættes i centrum ift. idræt og fysisk aktivitet bør kommunen tage fat på den del af befolkningen, der i dag fravælger cyklen som foretrukket transportmiddel. Andre kommuner har gode erfaringer med at understøtte cykelrelaterede tiltag og en satsning vil kunne bidrage positivt på kommunens sundhedsprofil, der halter en smule bagefter.

Også området i og omkring havnen er der store potentialer for en bedre koordinering og

samarbejde mellem foreningslivet ift. at udvikle både flere børne- og ungerelaterede tilbud, samt en række årligt tilbagevendende idrætsrelaterede events, som kan tiltrække besøgende fra lokalområdet og hovedstadsområdet. Der bør være et særligt fokus på udvikling af flere fleksible tilbud til børn og unge i og omkring havnen, bl.a. for at imødekomme den gruppe af unge, der oplever ensomhed og social isolation.

Afslutningsvis rummer Kongelundsfortet og Naturpark Amager i sig selv helt særlige potentialer og unikke faciliteter og rammer for friluftsliv og bevægelse. Udviklingen af Kongelundsfortet ligger i god tråd med planerne for Naturpark Amager, og vil gradvist udvikle sig til at være et aktiv for hele hovedstadsområdet.

Kommunens potentiale ift. udearealer bør have en særlig prioritet og omhandle udvikling og understøttelse af eksisterende og nye foreningstilbud med fokus på udendørs motion. Blandt andet bør kommunen langt mere aktivt styrke koblingerne mellem Dragør Kommune, Kongelundsfortet og Naturpark Amager.

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Sundhedsdata

26,7%

af indbyggerne i Dragør Kommune ikke lever op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

80,3%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

30,3%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

7,0%

af indbyggerne i Dragør Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

FREDERIKSBERG KOMMUNE

Frederiksberg Kommune

Indbyggertal:
104.410

Areal:
8,7 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
67

Medlemstal:
22.127

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
21,2%

Behov for fokus på nye målgrupper og foreningsdannelse

Frederiksberg Kommune er visionskommune i regi af Bevæg Dig for Livet i samarbejde med Danmarks Idrætsforbund og DGI. Det betyder, at vi i fællesskab søger at realisere en række ambitiøse målsætninger. Helt konkret har vi skrevet under på at gøre 9.500 flere frederiksbergborgere idrætsaktive, og at idrætsforeningerne på Frederiksberg skal have minimum 5.000 flere aktivitetsmedlemmer i 2022.

Dette er særdeles ambitiøst, når man på Frederiksberg har meget høj befolkningstæthed og samtidig udsigt til befolkningstilvækst. Det store pres, der i forvejen er på de eksisterende kommunale idrætsfaciliteter, bliver således ikke mindre.

På Frederiksberg spiller de kommercielle, private idrætsudbydere en meget væsentlig rolle for især de voksne og ældre borgere - og det vil derfor også være afgørende for visionsaftalen, at der formuleres en række nyskabende samarbejder på tværs af sektorer, hvor eks. foreningslivet og kommercielle idrætsudbydere bruger hinandens kompetencer og samarbejder.

Frederiksberg Kommune rummer relativt få idrætsforeninger - men de er til gengæld meget store. Mange er præget af en meget stærk identitet og stolte traditioner - og generelt er der fokus på talenter, træning og turnering i foreningernes

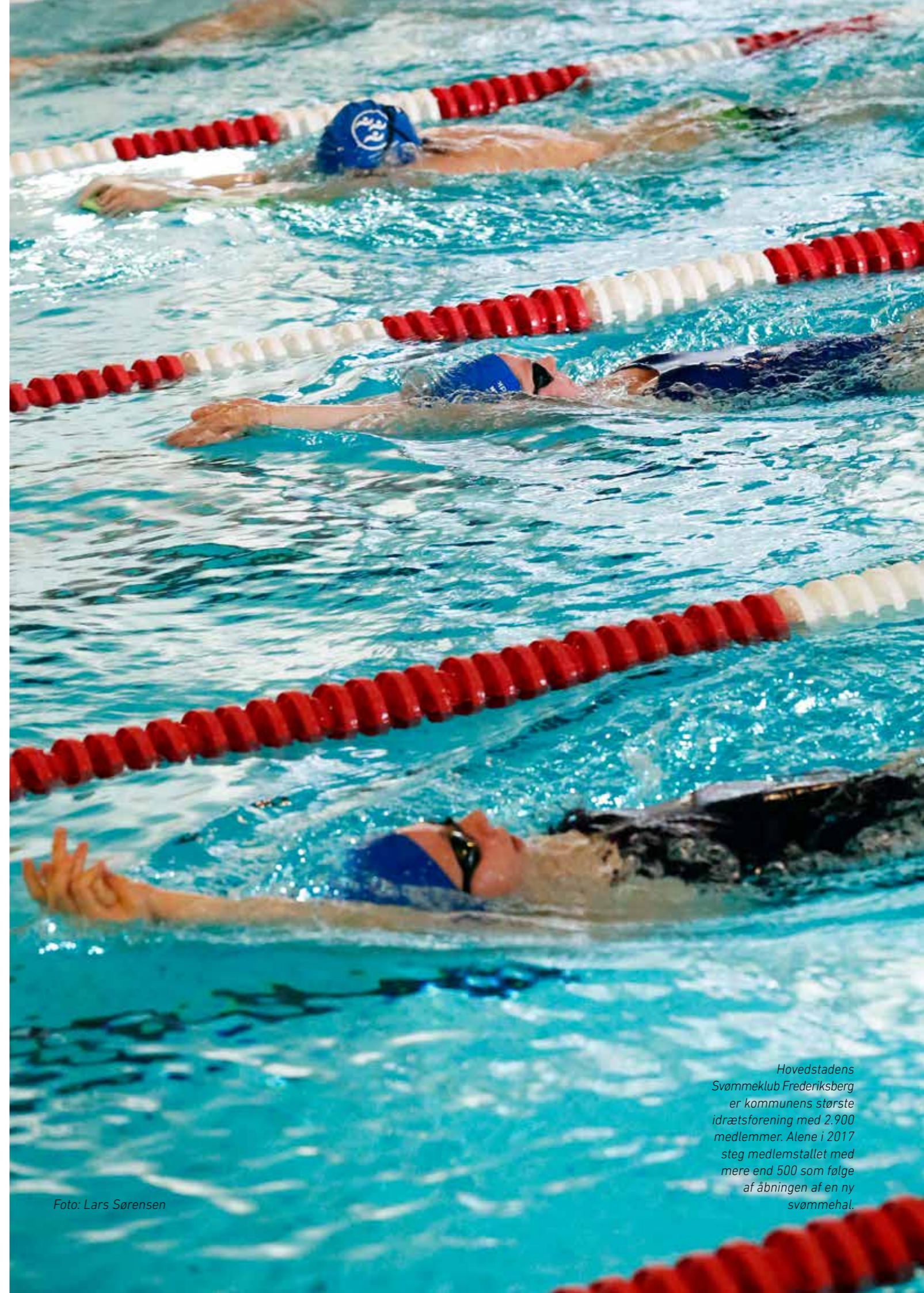
hverdag. Det har en række afsmittende konsekvenser for hvilke medlemmer og borgergrupper, som de lokale foreninger appellerer til.

HVAD SIGER TALLENE?

Når man ser nærmere på foreningsidrættens medlemstal, så er der tre forhold, der er iøjnefaldende. For det første er det samlede medlemstal generelt meget lavt. For det andet er kønsfordelingen meget skæv. Og for det tredje er der meget få ældre over 60 år i foreningerne.

I forhold til den første iagttagelse, så svarer foreningsidrættens medlemmer til den laveste andel set i sammenligning med de 11 andre kommuner i DGI Storkøbenhavns område. Med en medlemsandel, der svarer til kun 21,2 pct., ligger foreningsidrætten markant under de 29,6 pct., som er gennemsnittet for de 11 kommuner. Det er kun i de to yngste aldersgrupper for drengenes vedkommende, at andelen ligger over gennemsnittet. Årsagen til dette er primært de store fodboldklubber, der optager flere tusinde drenge. I samtlige andre aldersgrupper, og for begge køns vedkommende, er der tale om andele, der ligger markant under gennemsnittet.

I forhold til den anden iagttagelse, så er der betragteligt flere drenge og mænd, end piger og kvinder blandt foreningsmedlemmerne. Kønsfordelingen er meget skæv i foreningsidrætten på

Hovedstadens Svømmeklub Frederiksberg er kommunens største idrætsforening med 2.900 medlemmer. Alene i 2017 steg medlemstallet med mere end 500 som følge af åbningen af en ny svømmehal.

Foto: Lars Sørensen

FREDERIKSBERG KOMMUNE

VIDSTE DU AT:

Frederiksberg Kommune er både landets tættest befolkede og arealmæssigt mindste kommune.

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

■ Kvinder ■ Mænd ---- Gennemsnit for de 11 kommuner

Alder	Medlemmer	Befolkning	Foreningsaktive
0 - 12	3.445	4.832	49,8%
13 - 18	983	1.705	39,2%
19 - 24	624	1.241	11,4%
25 - 59	2.748	5.023	10,1%
60+	485	13.004	3,7%
Total	8.285	54.990	15,1%

Frederiksberg med over 62,5 pct. drenge/mænd og tilsvarende kun 37,5 pct. piger/kvinder. Det er den anden mest skæve kønsfordeling blandt de 11 kommuner og bestemt et område, som både politikere, idrætsforeninger og Frederiksberg Idræts-Union bør være opmærksomme på i de kommende år.

Disse to forhold henviser i princippet til den samme mangel på idrætsfaciliteter - samt til en idrætskultur, der i langt højere grad appellerer til sportens drenge end til motionshungrende piger. Dertil er det også et udtryk for, at de relativt få faciliteter, der er, allerede er fyldt op med en foreningsidræt, der fungerer ganske udmærket, og der er ikke meget "fri tid" at gøre godt med ift. at iværksætte nye eksperimenter. På den måde fastholdes store dele af foreningsidrætten i det vante mønster.

Dog ligger forklaringen i den skæve kønsfordeling også i, at én af de store fodboldklubber (KB) i flere årtier udelukkende har optaget

drenge og mænd som medlemmer - en praksis, som klubben nu har ændret.

Generelt kan man derfor konstatere, at drenge og mænd har en noget lettere adgang til det lokale foreningsliv på Frederiksberg end piger og kvinder har. De er højere grad overladt til sig selv og til markedets motionstilbud. Hvordan kan vi gøre det attraktivt for flere piger og kvinder at blive en del af det lokale foreningsliv på Frederiksberg?

Det tredje perspektiv, som man lægger mærke til er, at antallet af foreningsmedlemmer på Frederiksberg Kommune blandt de 60+ årige er meget lavt. Kun samlet set 485 personer ud af et indbyggertal på godt 9.000 i aldersgruppen er foreningsmedlemmer. Det er en forsvindende lille andel på kun 3,7 pct. af indbyggerne.

Forklaringen skal delvist findes hos aftenskolerne, som i praksis står for at udbyde en stor del af den motionsidræt, som i andre kommuner er organiseret i foreningsidrætten. At motion for

Hovedstadens Svømmeklub er en af de foreninger, der er nødt til at oprette ventelister for børnehold.
Foto: Lars Sørensen

de 60+ årige på Frederiksberg primært udbydes som del af aftenskolernes voksenundervisning er en kommunal praksis, men også noget, der har store konsekvenser for foreningsidrættens muligheder for at udbyde seniorrettet idræt.

På de sundhedsrelaterede parametre er der ikke meget at komme efter - og det harmonerer fint med de socioøkonomiske indeks, der vidner om en generelt relativt privilegeret befolkning. Dog er der fortsat 6,2 pct. af de voksne indbyggere, der er uønsket alene og sjældent/aldrig har kontakt til venner. Det er mange tusinde individer, vi taler om; også selvom andelen er under gennemsnittet.

Ift. gennemsnitsprisen for et foreningsmedlem ligger Frederiksberg Kommune med 2.363 kr. i midterfeltet blandt DGI Storkøbenhavns 11

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

kommuner. Kommunen fremstår som et godt eksempel på, hvorledes man får meget ud af en begrænset adgang til faciliteter og ressourcer.

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

For at visionskommuneaftalen skal komme i mål, bør der være fokus på at løfte foreningsdeltagelsen særligt blandt piger, kvinder og seniorer, og der bliver brug for vilje og mod fra alle parter til at afprøve nye, og kreative løsninger, hvor vi sammen gør op med traditioner og vanetænkning - også i mødet mellem idrættens forskellige sektorer. Det kan blandt andet være relevant at se på, om der er kapacitet i private fitnesscentre, som kan bruges af foreningslivets organiserede grupper, og om foreningslivet kan nå nogle befolkningsgrupper, som typisk ikke er aktive i kommercielle fitnesscentre.

Der skal også sættes fokus på både nye foreningsdannelser, der har deres primære aktivitet i uderummet, samt mulighederne for at realisere nye idrætsfaciliteter og målrettede idrætstiltag, der appellerer til piger og kvinder frem for drenge og mænd.

Samtidig bør der iværksættes en idrætspolitisk drøftelse af mulighederne for at sidestille foreningslivet med aftenskolerne ift. tilskudsmuligheder, således at aftenskolerne ikke i praksis udkonkurrerer foreningslivet, når det kommer til at udvikle og udbyde motionsaktiviteter for ældre borgere.

Sundhedsdata

22,9%

af indbyggerne i Frederiksberg Kommune ikke lever ikke op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

75,5%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

35,5%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

6,2%

af indbyggerne i Frederiksberg Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

GENTOFTE KOMMUNE

Gentofte Kommune

Indbyggertal:
75.803

Areal:
26 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
88

Medlemstal:
31.937

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
42,1%

Et stærkt fundament og høje ambitioner

Gentofte Kommune er én af to Bevæg Dig for Livet-visionskommuner i DGI Storkøbenhavns område. Det betyder, at vi i DGI i perioden 2017-2022 samarbejder tæt med kommunen, Danmarks Idrætsforbund og de lokale idrætsforeninger for at gøre borgerne idrætsaktive.

Baggrunden for visionskommuneindsatsen er DIFs og DGI's fælles vision "Bevæg dig for livet". Målsætningen for visionen er, at 75 pct. af danskerne i 2025 skal dyrke idræt, og at 50 pct. af befolkningen skal dyrke idræt i en forening. Visionsaftalen ligger i naturlig forlængelse af visionen for Gentofte Kommunes nye idræts- og bevægelsespolitik, "Gentofte i Bevægelse", hvor kommunen har vedtaget nogle meget ambitiøse målsætninger om, at alle borgere i kommunen skal have én times motion om dagen.

Den overordnede ambition i visionsaftalen er at øge antallet af idrætsaktive med 8 pct. og foreningsmedlemmer med 10 pct., hvilket er ganske ambitiøst, da idrætsdeltagelsen både i og udenfor foreningslivet i forvejen ligger markant over landsgennemsnittet. Via samarbejdet i visionskommunen ønsker parterne at få flere borgere til at være idrætsaktive gennem indsatser på alle forvaltningsområder. De ambitiøse målsætninger skal bl.a. opnås ved at tænke mere på tværs af organisationen i kommunen og lave flere nye partnerskaber mellem kommune,

foreninger, institutioner, idrætsorganisationer og private aktører.

HVAD SIGER TALLENE?

Foreningsidrætten i Gentofte har det godt. Gennem de seneste år har foreningerne samlet set oplevet stor medlemsvækst. I 2014 var der i alt 25.947 aktivitetsmedlemmer i idrætsforeningerne under DIF og DGI i kommunen, mens der i 2017 var 31.937 medlemmer. Det er en vækst på næsten 6.000 medlemmer på blot tre år, hvilket er ganske imponerende. Foreningslivet står således stærkt, og har vind i sejlene. Det skyldes blandt andet et meget stærkt civilsamfund, og et tæt samarbejde mellem foreninger, kommune og politikere, hvor anerkendelse af foreningsidrættens frivillige indsatser fra politisk side også er stor.

Som noget helt usædvanligt er der blandt piger mellem 0-12 år så mange aktivitetsmedlemmer i foreningsidrætten, at det faktisk overstiger indbyggertallet i samme køns- og aldersgruppe. Det skyldes dels at en stor del af børnene i kommunen er medlem af flere idrætsforeninger på samme tid og dels, at der er store og medlemstunge foreninger, som i praksis tiltrækker mange medlemmer fra andre kommuner.

Charlottenlund
Badmintonhal fra 1934
brændte ned til grunden
i 2014 - men klubben har
siden rejst sig fra asken,
bygget en ny hal og vendt
udviklingen.

Fra 2015-17 er klubben
vokset med mere end
200 medlemmer.

Foto: Sofie Reimer

GENTOFTE KOMMUNE

VIDSTE DU AT:

I Gentofte Kommune er tennis den andenstørste foreningsidræt.

I Tennisklubberne er der i alt 3.633 medlemmer, mens der i fodboldklubberne, som er den største foreningsidræt, er 5.027 medlemmer.

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

Alder	Medlemmer		Befolkning		Foreningsaktive	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
0 - 12	5.882	6.067	5.848	6.240	100,6%	97,2%
13 - 18	1.875	2.513	2.980	3.092	62,9%	81,3%
19 - 24	596	902	2.319	2.342	25,7%	38,5%
25 - 59	4.150	5.842	17.813	15.974	23,3%	36,6%
60 +	1.329	2.781	10.840	8.355	12,3%	33,3%
Total	13.832	18.105	39.800	36.003	34,8%	50,3%

Samtidig ser vi, at kønsfordelingen i foreningsidrætten i Gentofte er den næstmindst skæve i de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over. Med en samlet kønsfordeling med 43,3 pct. piger/kvinder, er der langt ned til gennemsnittet i de 11 kommuner, som ligger på 39,1 pct.

Gentofte ligger på landsplan helt nede som nr. 95 på facilitetsindekset og som nr. 9 ud af de 11 kommuner i DGI Storkøbenhavn. Det er derfor imponerende, at foreningsidrætten klarer sig så godt, som tilfældet er. Kommunen er et foregangseksempel på, hvordan begrænsede kommunale idrætsfaciliteter ikke altid er en hindring for udvikling af nye tilbud og/eller flere foreningsmedlemmer – og kommunen har i de seneste år arbejdet intensivt med at optimere driften af de kommunale idrætsfaciliteter, ligesom der er investeret markant i etablering og renovering af idrætsanlæggene i kommunen.

Også på de sundhedsrelaterede sammenligninger ligger Gentofte Kommunes indbyggere samlet set flot. Blandt andet ønsker hele 79,5 pct. af de inaktive borgere, som ikke opfylder WHO's minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet, en mere fysisk aktiv hverdag. Det er den højeste andel i DGI Storkøbenhavns område, og den store interesse for at ændre adfærd er en god anledning til at støtte op om visionsaftalen i regi af Bevæg Dig For Livet fra både kommunen, foreningernes og idrætsorganisationernes side. De generelt høje andele af sunde og fysisk aktive borgere skal dog ses i lyset af et socioøkonomisk udgangspunkt, der ligger som ét af de højeste i landet – og kun overgået af Dragør Kommune i DGI Storkøbenhavns område.

Det generelle billede er, at kommunen står meget stærkt på samtlige parametre og ikke "underpræster" ift. det socioøkonomiske udgangspunkt.

Gentofte Kommune klarer sig også relativt godt ift. hvor mange penge i driftsudgifter et gennem-

Charlottenlund Badmintonklub ejer selv deres nybyggede badmintonhal - CBK Hallen.
Foto: Sofie Reimer

snitligt foreningsmedlem under DGI/DIF koster. Gennemsnitsprisen på et medlem i Gentofte er 2.412 kr. pr. år, hvilket er noget under gennemsnittet i de 11 kommuner – men stadigvæk tæt på gennemsnittet. I Gentofte finder man to dyre ishaller, og en stor svømmehal i Kildeskovshallen, hvilket driver prisen pr. medlem op.

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

Visionsaftalen mellem Gentofte Kommune, DIF og DGI indeholder et ambitiøs mål om, at flere børn, unge og voksne skal være en del af foreningslivet i de kommende år. Her er samarbejde med foreningslivet under den åbne skole et oplagt fokusområde for at introducere flere børn og unge til idrætsforeningernes tilbud, ligesom motionsaktiviteter til voksne i foreningsregi rummer et stort potentiale. Foreningerne bør

understøttes yderligere i arbejdet med at skabe tydelige profiler, markedsføre sig direkte til borgerne, digital udvikling, udarbejdelse af frivilligstrategier og ved at skabe et fokus på stærke og relevante motionstilbud.

Når Gentofte i de kommende år sætter fokus på at få endnu flere idrætsaktive, så kan dette bl.a. ske via et tættere samarbejde med motionisterne selv ift. at opgradere de såkaldte "Bevægelsesklare områder" (BKO'er) i kommunen. Der er god mening i at understøtte de selvorganiserede motionister ved strategisk placerede, åbne motionsfaciliteter, og samtidig understøtte organiseret fællestæning på de mest besøgte BKO'er.

Gentofte har i en del år haft brug for endnu en stor svømmehal, da den nuværende i Kildeskovshallen er ekstremt velbesøgt i de offentlige åbningstider. Samtidig oplever mange hundrede borgere at stå i kø til de gode tilbud, som Gentofte Svømmeklub stiller i udsigt – og klubben har derfor omfattende venteliste-problematikker.

Der er flere oplagte placeringer og både den ved Kildeskovhallen og Sportsparken rummer fordele og ulemper – men det afgørende er i første omgang, at planerne om en kommende svømmehal bliver realiseret og finansieret. Børnefamilierne glæder sig til, at der i fremtiden bliver bedre plads. Det bør derfor sikres, at den kommende svømmehal reserverer tilstrækkeligt med vandtid til de kommende svømmeskoleaktiviteter i foreningsregi.

Sundhedsdata

22,2%

af indbyggerne i Gentofte Kommune ikke lever ikke op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

79,5%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

32,8%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

5,9%

af indbyggerne i Gentofte Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

GLADSAXE

Gladsaxe
Kommune

Indbyggertal:

69.484

Areal:

25 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:

87

Medlemstal:

25.731

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:

39,9%

Giv foreningerne plads til at udvikle sig

Gladsaxe Kommune er på mange måder en kommune, der rummer stolte sportstraditioner. Men det er også en kommune, der emmer lidt at fortidens storhed og nutidens forfald. De store sportslige resultater indenfor eks. fodbold ligger mange år tilbage: Akademisk Boldklub Gladsaxe vandt det danske mesterskab i fodbold hele ni gange - dog senest i 1967. Klubben er dermed én af de mest vindende i dansk fodboldhistorie, men har ikke siden 2004 spillet i Superligaen.

Idrætsfaciliteterne i kommunen har på mange måder også set bedre tider. Mange steder oplever foreningerne faciliteter, som stammer fra Erhard Jacobsens borgmestertid i årene fra 1958 til 1974. Gladsaxe Kommune fik dog tilbage i juli 2015 i samarbejde med Idrættens Analyseinstitut udarbejdet en facilitetsanalyse, hvor der blev stillet skarpt på, hvorledes idræts- og bevægelsesfaciliteterne kunne tilgodeses flere. Analysen viste bl.a., at børn og unge efterspørger faciliteter, hvor de kan dyrke de sociale fællesskaber ved siden af idrætsudøvelsen.

Det er derfor rigtig positivt, at kommunen, politikerne og det lokale idrætsråd FIG nu har fundet sammen, og er i fuld gang med at udarbejde en langsigtet investeringsplan og -strategi på anlægssiden. Der skal tages nogle grundlæggende diskussioner af både de politiske

prioriteringer og de økonomiske rammevilkår, hvor kommunen i stor stil er ramt af det statslige anlægsloft på trods af, at der i realiteten er penge nok i kommunekassen til både at tilgodese både skolernes og idrættens store facilitetsbehov.

Det store arbejde med at skabe overblik over fremtidens anlægsmæssige prioriteringer og udarbejdelse af en helhedsplan kan forhåbentligt skabe en tiltrængt udvikling og nytænkning på idrætsområdet i kommunen.

HVAD SIGER TALLENE?

Idrætsforeningerne i Gladsaxe Kommune har rigtig mange medlemmer. 25.731 aktivitetsmedlemmer i alt og antallet svarer til ca. 37 pct. af befolkningen i kommunen. Kønsfordelingen er én af de mindst skæve blandt de 11 kommuner i DGI Storkøbenhavns område. Med hele 42,7 pct. piger/kvinder i foreningsidrætten ligger den væsentligt over de 39,1 pct. som er gennemsnittet for de 11 kommuner.

Bagved de flotte medlemstal ser vi, at der især er stor foreningsdeltagelse blandt voksne kvinder. Forklaringen ligger gemt i Novo Gruppens løbeklub og fitnessklub, der samlet set har over 6.000 voksne motionister som medlemmer, hvoraf hovedparten er kvinder.

Foto: Sofie Reimer

GIF Gymnastik er en
højdespringer i
foreningsudvikling.

Fra 2015-17 er
foreningen vokset med
omkring 800 medlemmer
og tæller nu mere end
2500 gymnastikudøvere.

“Hvis det er flere aktive foreningsmedlemmer, man ønsker at understøtte fra politisk side, er en ishal ikke vejen frem.”

Den store motionsklub bruger ikke kommunens idrætsfaciliteter, og har ikke børn og unge som medlemmer. De har derfor også kun sporadisk kontakt til kommunen.

De store motionsklubber i Novo er også forklaringen på, at et foreningsmedlem i Gladsaxe Kommune koster relativt få penge set i relation til de driftskroner, som kommunen bruger på idrætsområdet. For at få et mere retvisende billede af hvordan Gladsaxe Kommune i realiteten klarer det på foreningsidrættens område, bør man derfor have den store motionsklub i mente.

Til gengæld ligger kommunen i den tunge ende af de 11 kommuner, når det drejer sig om både de sundhedsrelaterede data og facilitetsdata. Især på ensomhedsmarkøren, hvor hele 9,1 pct. af den voksne befolkning svarer, at de sjældent eller aldrig har kontakt med venner. Det er mere end 2 pct. point højere end gennemsnittet blandt DGI Storkøbenhavns kommuner. I forhold til andelen,

der ikke opfylder WHO's minimumsanbefaling for fysisk aktivitet, ligger den ligeledes også over gennemsnittet med 28,5 pct. i Gladsaxe Kommune mod 26,5 pct. i gennemsnit for de 11 kommuner i DGI Storkøbenhavns område. Spørgsmålet er derfor, hvordan man kan gøre det mere attraktivt at være idrætsaktiv i Gladsaxe Kommune? Og hvordan det er muligt at invitere flere med ind i et inkluderende idrætsfællesskab også blandt de voksne?

På facilitetssiden ligger Gladsaxe Kommune også langt nede på listen som nummer 82 af 93 kommuner – og som nr. 7 ift. de 11 kommuner, som ligger i DGI Storkøbenhavns område. Der er med andre ord god grund til at arbejde strategisk med både facilitets- og aktivitetsudvikling i kommunen.

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

I 2016 tog FIG (Foreningernes Idrætsråd Gladsaxe) initiativ til at igangsætte en række foreningsudviklingsforløb sammen med

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

Alder	Medlemmer		Befolkning		Foreningsaktive	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
0 - 12	3.193	3.640	5.436	5.819	58,7%	62,6%
13 - 18	975	1.605	2.333	2.536	41,8%	63,3%
19 - 24	965	1.323	2.670	2.984	36,1%	44,3%
25 - 59	4.593	6.342	16.098	16.508	28,5%	38,4%
60+	1.282	1.835	8.485	6.615	15,1%	27,7%
Total	11.008	14.745	35.022	34.462	31,4%	42,8%

Børnehold fra GIF Gymnastik til opvisning. Foreningen har aktiviteter flere steder i kommunen. Foto: Sofie Reimer

Gladsaxe Kommune, DIF og DGI. Det bliver spændende at se, hvordan de involverede foreninger udvikler sig og forhåbentligt bliver en endnu stærkere stemme i lokalsamfundet i fremtiden. Foreningerne har brug for støtte til at udvikle sig, men også plads til at gøre det på egne præmisser, og fokus bør fremadrettet være på at igangsætte og forankre nye initiativer i tæt samarbejde med foreningerne frem for i forvaltningen.

I forbindelse med de kommende politiske prioriteringer af idrætsfaciliteter i kommunen er der mange, der peger på behovet for at gøre noget ved den nedslidte ishockey- og skøjtehal. Fra DGI Storkøbenhavn skal der lyde en opfordring til, at alle politikere er bevidste om, at de ved prioriteringen af en ishal til estimeret

85 mio. kr. i kommunen, kommer til at betale relativt mange penge for en idrætsfacilitet, der i praksis ikke aktiverer flere nye medlemmer. Hvis det er flere aktive foreningsmedlemmer, man ønsker at understøtte fra politisk side, er en ishal ikke vejen frem. Faciliteternes evne til at understøtte idrætsaktivitet for flere og nye målgrupper, bør være et væsentligt kriterium, når der foretages så store og dyre prioriteringer på facilitetssiden.

Også på Gladsaxe Stadion er der muligheder for at bruge de eksisterende, unikke faciliteter bedre end tilfældet er i dag. Politikerne har mulighed for at stille den eftertragtede facilitet til rådighed for langt flere aktive udøvere. Man skal ikke længere end til Farum Stadion i Furesø Kommune for at hente inspiration: Den kunstgræsbane, der ligger på stadion har resulteret i en massiv vækst i antal aktivitetstimer, der i dag ligger på den flotte side af 1.200 om året. Før i tiden var der ca. 50 aktivitetstimer om året på det græstæppe, der var reserveret til boldklubbens førstehold.

Blot ved at tænke stadion som en aktivitetsarena for flere end udelukkende de nuværende førstehold i AB Gladsaxe, kan der skabes nyt liv på det flotte græstæppe.

Man kan lidt polemisk spørge: Skal kommunen være kendt for det flotte græstæppe eller for aktivitetsniveauet?

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Sundhedsdata

26,6%

af indbyggerne i Gladsaxe Kommune ikke lever ikke op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

77,7%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

29,9%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

9,1%

af indbyggerne i Gladsaxe Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

Herlev

Kommune

Herlev Kommune

Indbyggertal:
28.572

Areal:
12 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
48

Medlemstal:
14.277

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
49,9%

Stærke foreninger og gode faciliteter – men mange inaktive borgere

I Herlev Kommune har man i idrætspolitikken en ambitiøs vision om, at alle borgere i 2021 er aktive i byens idrætsliv. Tilgangen til idrætslivet er baseret på værdien og holdningen om, at idrætsdeltagelse i sig selv skaber livskvalitet for den enkelte og for fællesskabet, hvorfor idrætspolitikken ikke direkte er et middel til at opnå andre politiske mål i kommunen.

Det er faktisk en skam, for indbyggerne i Herlev Kommune har brug for, at kommunen kobler idrætsaktivitet, fysisk aktivitet og sundhedsrelaterede tilbud tæt til hinanden. Herlev Kommunes høje placering på det socioøkonomiske indeks indikerer, at en relativ stor andel af borgerne har sociale udfordringer, og at kommunen har forholdsvis mange udgifter knyttet til at støtte disse borgere. Netop derfor er der rig mulighed for at koble andre gode, kommunale tiltag til idræts- og foreningslivet for derved at kunne understøtte tværfaglige indsatser målrettet udsatte borgere.

Herlev Kommune oplever en massiv tilflytning i disse år. Kommunen vil frem mod 2030 opleve en befolkningstilvækst på over 10 pct.-point, og størstedelen af dem vil bosætte sig i en række nyudviklede byområder. Tilflyttende børnefamilier vil have en forventning om, at foreningslivets tilbud er attraktive og at kommunen råder over tidssvarende idrætsfaciliteter. Samtidig ved vi, at

forældregruppen har meget travlt, og derfor har et stort behov for lokale idrætsstilbud, som passer ind i en omskiftelig hverdag.

Det er derfor afgørende, at der også i de nye bydele og boligområder i Herlev etableres lokale idrætsfaciliteter, da vi ved, at især børn og børnefamilier er mindre mobile end voksne ift. at transportere sig selv til og fra idrætsaktiviteter. Efterspørgslen på lokale idrætsaktiviteter i nærområdet bør derfor indgå som en af de centrale strategier ifm. byudviklingen.

HVAD SIGER TALLENE?

I Herlev Kommune ligger den lokale sundhedsprofil i den tunge ende. På samtlige sundhedsrelaterede målinger ligger kommunen på enten en 10. eller 11. plads af de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over. Især er den andel, der er fysisk aktive i fritiden, overraskende lille og dette er, sammenholdt med den relativt store andel, der ikke opfylder WHO's minimumsanbefalinger til fysisk aktivitet, ganske bekymrende. Herlev ligger næstsidst blandt de 11 kommuner, når det kommer til andelen der lever op til minimumsanbefalingerne for fysisk aktivitet og andelen der er ufrivilligt ensomme, er den næststørste. Herlev Kommune har derfor en række udfordringer, hvor mere idræt, foreningsliv og fællesskab synes at være en oplagt løftestang for fremtidige indsatser.

Foto: Sofie Reimer

Forenings-fitness er et hit i Herlev. Medlemstallet i Hi Fitness Nord er steget med næsten 500 i perioden 2015-17.

Herlev

Kommune

VIDSTE DU AT:

Herlev er den kommune i Danmark, der i årene 2008-12 brugte næstflest penge på etablering af idrætsanlæg pr. indbygger.

VIDSTE DU AT:

Efter 40 år som friluftsbad blev Hjortspringbadet i Herlev indpakket i en let glasboks i 2011.

Som led i denne ombygning fik den lokale foreningsbaserede fitnessklub også nye lokaler, der siden er blevet udvidet igen.

Det er nu en af Danmarks største fitnessforeninger med næste 2.000 medlemmer.

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

Alder	Medlemmer		Befolkning		Foreningsaktive	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
0 - 12	1.843	2.243	2.285	2.394	80,7%	93,7%
13 - 18	477	863	993	1.058	48,0%	81,6%
19 - 24	261	473	957	1.052	27,3%	45,0%
25 - 59	1.908	3.776	6.477	6.242	29,5%	60,5%
60 +	1.068	1.365	3.995	3.119	26,7%	43,8%
Total	5.557	8.720	14.707	13.865	37,8%	62,9%

Forudsætningerne for at iværksætte en målrettet og flerårig indsats med fokus på idræt, sundhedsfremme, foreningsliv og fællesskab er til stede, da kommunen råder over en lang række gode idrætsfaciliteter, som gennem en årrække er renoveret og udbygget. Således ligger Herlev Kommune nu ret højt på facilitetsindekset, hvor kommunen er nummer 3 på ranglisten over de kommuner, der har flest idrætsfaciliteter pr. indbygger blandt de 11 kommuner, der ligger i DGI Storkøbenhavns område.

Hvor Herlev Kommune i sammenligning med andre kommuner i Hovedstadsområdet har en høj andel af fysisk inaktive borgere, har kommunen til gengæld et meget højt antal foreningsmedlemsskaber pr. indbygger. Med et samlet medlemstal, der svarer til næsten 50 pct. af indbyggertallet, står foreningslivet meget stærkt og ingen kommuner i DGI Storkøbenhavns område kan matche Herlevs andel af foreningsmedlemmer ift. indbyggertallet. På denne konto kan man konkludere, at det lokale

foreningsliv har formået at skabe attraktive og relevante idrætstilbud for borgerne, og at kommunen har fået rigtig mange nye foreningsmedlemmer og idrætsaktive for de mange kommunale midler, som kommunen har investeret i idrætsfaciliteterne de seneste år. Herlev Kommune ligger med kr. 2.496 pr. foreningsmedlem som den kommune, der ligger tættest på gennemsnittet i de 11 hovedstads-kommuner, hvilket indikerer en god balance mellem udgiftsniveau og facilitetsdrift.

Det er dog bemærkelsesværdigt, at medlemstallet blandt piger og kvinder på den ene side er så højt ift. selve antallet, men at den samlede kønsfordeling samtidig er skæv. I Herlev Kommune udgør piger og kvinder "kun" 38,9 pct. af medlemstallet. Lidt forsimplet er det et udtryk for, at langt hovedparten af foreningsidrættens aktiviteter appellerer til drenge/mænd frem for piger/kvinder. I den forbindelse er det oplagt at se nærmere på, hvorledes kommunen og foreningslivet kan understøtte tiltag, der kan

Fælleskabet styrkes også i pauserne hos Hi Fitness Nord.
Foto: Sofie Reimer

appellere til piger/kvinder og deres idrætsrelaterede interesser. Mere motion og sundhed – og mindre sport og konkurrence – lyder den forsimplede opskrift på.

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

Der er gode og stærke foreninger i Herlev, der allerede i dag bidrager til et velfungerende civilsamfund. Det er oplagt at indlede en tættere dialog med en række af de allerstærkeste og største foreninger mhp. at udvikle målrettede, pigerrelaterede, sundhedsfremmende og socialt integrerende tiltag. Her vil en lokal idrætsvane- og facilitetsundersøgelse være et godt redskab til at understøtte idrætspolitikken i Herlev Kommune og igangsætte nye målrettede initiativer.

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Gennem de senere år har den kommunale dagpleje og skolen-, fritidshjemmet- og klubben- på Kildegårdsskolens gennemgået et certificeringsforløb med fokus på idræt, leg og bevægelse. Flere børn og unge har fået bevægelse som en integreret del af hverdagen, og nu er også Troldemosen og Hyldemosen på vej. De mange gode eksempler kan med fordel følges op på endnu flere daginstitutioner og skoler i Herlev Kommune med fokus på udvikling af motorik og kropslig dannelse, og tidlig introduktion til idrætsforeningernes tilbud.

Der er fart på byudviklingen i Herlev, og nye borgere skal kunne leve et fysisk aktivt liv. Det er afgørende, at der i takt med at de nye boligområder skyder op, også skabes nye idrætsfaciliteter og nye sammenhængende, lokale fællesskaber, hvor foreningsdannelse på sigt kan finde sted. Den igangværende byfortætning bør ikke være en hindring for, at borgerne kan få et aktivt idrætsliv.

Sundhedsdata

25,4%

af indbyggerne i Herlev Kommune ikke lever ikke op til WHO minimums-anbefaling for fysisk aktivitet.

74,1%

af dem, der ikke lever op til WHO minimums-anbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

31,4%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

9,6%

af indbyggerne i Herlev Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

Hvidovre
Kommune

Indbyggertal:
53.282

Areal:
24,85 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
79

Medlemstal:
14.639

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
27,5%

Hvidovre Kommune arbejder for idrætsaktive børn – men har de glemt deres forældre?

Hvidovre Kommunes har en vision om, at alle børn i Hvidovre skal bevæge sig. Det er en ambitiøs og god målsætning, som betoner vigtigheden af, at alle børn tidligt udvikler grundlaget for et fysisk aktivt liv.

Hvis flere børn i Hvidovre Kommune skal have mulighed for at bevæge sig, så vil et langsigtet og strategisk fokus på foreningsidrættens rammevilkår og samarbejdet med lokale skoler og daginstitutioner være et oplagt sted at kigge hen.

Der er foreninger, der oplever venteliste problemer eller som har meget begrænset adgang til tidssvarende, kommunale idrætsfaciliteter – og der er et stort potentiale i fortsat at investere i skoler og dagtilbuddenes arbejde med idræt, leg og bevægelse, så personale, børn, forældre og foreninger sammen kan skabe bedre vilkår for børns bevægelsesglæde og grundmotoriske færdigheder. Foreninger, skoler og daginstitutioner kan sammen give alle børn muligheden for at være en del af et idrætsfællesskab.

HVAD SIGER TALLENE?

Når man ser nærmere på hvor mange foreningsmedlemmer, der er i idrætsforeningerne, under DGI og DIF, så er det tydeligt, at foreningerne i Hvidovre har rigtig mange børnemedlemmer mellem 0-12 år – både blandt drengene og pigerne. Her ligger andelen faktisk over det generelle gennemsnit i de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over. Men så snart børnene bliver ældre og teenagere, falder især en overraskende stor andel af drengene fra, således at de i denne aldersgruppe ligger under gennemsnittet. Hvordan kan vi sikre, at flere drenge fortsat synes at det er sjovt at være en del af de lokale idrætsforeninger, når de bliver teenagere?

For pigernes vedkommende ligger der en stor udfordring i, at der er en udvikling fra en meget stor andel piger til relativt set meget få kvindelige foreningsmedlemmer fra 19 år og opefter. Andelen af kvindelige foreningsmedlemmer ligger således markant under gennemsnittet i de 11 kommuner, hvilket betyder, at foreningerne i Hvidovre har en udfordring med at fastholde det ellers høje medlemstal fra børneårgangene. Hvordan kan vi bygge videre på idrætsforeningernes stærke pigeindsatser, og invitere flere kvinder med ind i

Foto: Thomas Piper

Hvidovre Gymnastik har oplevet en stor medlemsfremgang i 2017. Årsagen er både adgang til nye faciliteter og nye initiativer, der har tiltrukket nye målgrupper.

“Hele 9,5 pct. af de voksne indbyggere over 16 år svarer, at de ”sjældent eller aldrig har kontakt med venner”

et motionsfællesskab som er attraktivt i 20'erne, 30'erne og resten af livet?

I forhold til sundhedsdata, ser vi, at indbyggerne i Hvidovre samlet set ligger under gennemsnittet på alle de fire sundhedsdata-målinger. Især ift. andelen, der ikke lever op til WHO's minimumsanbefalinger om fysisk aktivitet, er der en stor udfordring, da indbyggerne i Hvidovre Kommune på denne markør ligger andensidst af alle 11 kommuner. Kan vi række ud og motivere flere voksne borgere til et fysisk aktivt idrætsliv?

Også i forhold til ensomhed ligger Hvidovre Kommune lavt med den tredjehøjeste score. Hele 9,5 pct. af de voksne indbyggere over 16 år svarer, at de ”sjældent eller aldrig har kontakt med venner”. I Hvidovre Kommune svarer det til flere tusinde mennesker. Mon ikke foreningslivet kunne spille en mere central rolle i denne sammenhæng?

I Hvidovre Kommune koster et foreningsmedlem 3.529 kr., hvis man sætter driftsudgifter ift. medlemstallet. Dette er lidt over 1.000 kr. mere end gennemsnittet for de 11 kommuner og en indikator på, at de kommunale driftsmidler relativt set ikke skaber ret mange foreningsmedlemmer. Det er derfor oplagt at drøfte nærmere, hvad det kan skyldes – og hvad kommunen, foreningerne og idrættens organisationer sammen kan gøre for at fastholde eksisterende medlemmer og gøre foreningstilbuddene attraktive i alle livsfaser. Også det faktum, at Hvidovre Kommune ligger på en 79. plads i facilitetsindekset indikerer, at der med god ret kan tænkes i multifunktionelle og mindre driftstunge idrætsfaciliteter i kommunen. Dette vil på sigt både få medlemstallet til at stige og få driftsudgifterne pr. foreningsmedlem til at falde.

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

■ Kvinder ■ Mænd ---- Gennemsnit for de 11 kommuner

Alder	Medlemmer		Befolkning		Foreningsaktive	
0 - 12	2.634	3.013	4.148	4.418	63,5%	68,2%
13 - 18	753	1.227	1.816	1.950	41,5%	62,9%
19 - 24	262	639	2.092	2.055	12,5%	31,1%
25 - 59	1.252	2.991	12.413	12.423	10,1%	24,1%
60+	675	1.193	6.547	5.420	10,3%	22,0%
Total	5.576	9.063	27.016	26.266	20,6%	34,5%

Hvidovre Gymnastik har startet Åben Hal op, så alle kan komme ind "fra gaden" og prøve kræfter med gymnastikken.
Foto: Thomas Piper

MULIGE INDSATSOMRÅDER I HVIDOVRE KOMMUNE

Et stærkt samarbejde mellem foreninger, skoler og institutioner om at skabe gode og attraktive idræts tilbud til alle børn og unge, bør være et vigtigt fokuspunkt i Hvidovre Kommune i årene, der kommer. Børnene skal have en god introduktion til et aktivt fritidsliv, og det er en fælles opgave at sikre, at unge drenge og piger fortsætter i foreningslivet i overgangene fra barn til teenager og fra teenage- til voksenliv. Foreningerne er omdrejningspunktet, men de har brug for støtte og samarbejde.

Hvidovre Havn har et kæmpe potentiale som støttepunkt for udemotion. Naturen er de voksne danskernes foretrukne motionsarena, og i de senere år er der mange gode eksempler

på lettilgængelige motionsfaciliteter og nye foreningstilbud med afsæt i naturen. Med havnen har Hvidovre Kommune en unik mulighed for blå og grønne motionsaktiviteter, fx løb, cykling, vinterbadning, open water svømning, kajak, roning m.m. Forbindelsen til Naturpark Amager gør kun potentialet endnu større, og kommunen, foreningerne og borgere bør arbejde sammen for at udvikle området til det oplagte udgangspunkt for børn og voksne, som ønsker at motionere i naturen.

Med Helhedsplanen for idrætten er der skabt et godt udgangspunkt for fremtidige investeringer på idrætsområdet, og her rummer bl.a. udviklingen af et nyt kampsportscenter i Avedøre et stort potentiale, ligesom foreningsbaserede fitnesscentre i kommunen vil kunne tiltrække flere borgere til et foreningsfællesskab – evt. i samarbejde med ForeningsFitness.

Et langsigtet fokus på foreningsidrættens fysiske rammer – både ude og inde – kan medvirke til at øge andelen af Hvidovres indbyggere, der er aktive medlemmer af en lokal idrætsforening og bringe mere bevægelse ind i børnenes hverdag. Heldigvis er der også lavthængende frugter, eksempelvis i Hvidovre Basketballklub, som på grund af mangel på facilitetstid afviser en del børn og unge, der gerne vil spille basketball i klubben. Klubben har selv en række løsningsforslag til glæde for endnu flere børn og unge i kommunen, og mange andre foreninger i Hvidovre har på samme måde gode ideer til små tiltag, som samlet set kan gøre en stor forskel.

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Sundhedsdata

29,7%

af indbyggerne i Hvidovre Kommune ikke lever op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

76,1%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

26,1%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

9,5%

af indbyggerne i Hvidovre Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Københavns
Kommune

Indbyggertal:

613.288

Areal:

86 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:

1.053

Medlemstal:

160.776

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:

26,2%

Danmarks største kommune er nødt til at udnytte sine begrænsede ressourcer meget bedre

Københavns Kommune er landets suverænt største kommune. Med over 613.000 indbyggere og en fortsat befolkningstilvækst med op mod 90.000 nye indbyggere i de kommende 10 år, vil der være massivt pres på det kommunale serviceniveau i årene, der kommer. Det gælder også på kultur- og fritidsområdet.

De årlige effektiviseringskrav rammer igen i år Kultur- og Fritidsforvaltnings område som massive sparekrav, som ufravigeligt kommer til at gøre ondt.

Samtidig oplever vi en kommune, hvor den politiske prestige og fokus på idrætsområdet primært er bundet op på fyrtårnsprojektor og store sportsevents, der ofte ikke har nogen koblinger til det lokale foreningsliv. Både Formel 1, VM i svømning og VM ishockey samt den kommende skibakke på Amagerforbrændingen er eksempler på store elitesportsbegivenheder og prestigeprojekter, der ikke forholder sig til de frivillige idrætsforeningers almindelige hverdag.

Det er derfor en stor udfordring for foreningslivet, at den politiske opmærksomhed ikke "følger med", når det handler om idrætsforeningernes hverdag.

BYFORTÆTNING OG NYE BYDELE

Langt hovedparten af de 90.000 nye indbyggere kommer til at bo i helt nye bydele, der udvikles i disse år. De nye bydele er ofte præget af meget tæt og højt byggeri, der ikke levner meget plads til rekreative fællesfaciliteter.

Der er dog enkelte eksempler på, at man samtænker flere funktioner i ét og samme byggeri: I Nordhavn er der bygget Konditaget Lüders på toppen af et P-anlæg, og i Sundby er boliger, supermarked og idrætsfaciliteter bygget sammen i en 3-i-1-model i Sundbyøsterhal II. Det er løsninger som disse, der skal flere af, når indbyggertallet stiger i de kommende år.

Det handler i sidste ende om, at beslutningstagerne på både politisk og administrativt niveau stiller flere og tydelige krav til de private bygherrer om medfinansiering af fællesfaciliteter, når der bygges nyt, og om at rykke betydningen af fritidsfaciliteter op på den politiske dagsorden. Og så handler det om at tænke flere faciliteter og funktioner sammen alle de steder, hvor der er mulighed for det: På tagflader, i randzoner og på pladser.

Salto City sprang voldsomt i medlemsantal i perioden 2015-16 (godt 500 medlemmer). Men sidste år stagnerede denne udvikling, da foreningen har haft vanskeligt ved at skaffe nye instruktører.

Foto: Jens Astrup

KØBENHAVNS KOMMUNE

VIDSTE DU AT:

Københavns Kommune har landets eneste konditags. Det ligger i Nordhavn på toppen af et parkeringsanlæg. Hver lørdag kl. 9.30 er der gratis Crossgym-træning på Konditaget Lüders organiseret af DGI Storkøbenhavn i tæt samarbejde med en lokal idrætsforening.

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

Alder	Medlemmer		Befolkning		Foreningsaktive	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
0 - 12	16.458	21.289	41.160	43.343	40,0%	49,1%
13 - 18	4.672	8.538	13.885	14.126	33,6%	60,4%
19 - 24	6.417	9.189	39.358	32.491	16,3%	28,3%
25 - 59	26.100	50.638	168.693	173.698	15,5%	29,2%
60+	6.961	10.514	47.327	39.207	14,7%	26,8%
Total	60.608	100.168	310.423	302.865	19,5%	33,1%

HVAD SIGER TALLENE?

Når man kigger på tallene i facilitetsindekset ligger Københavns Kommune helt i bund – som nr. 98 ud af 98 kommuner i landet. Set i forhold til antallet af indbyggere har Københavns Kommune således langt færre, kommunale idrætsfaciliteter end resten af landets kommuner. Der er derfor behov for radikal nytænkning og prioritering af arealer til idrætsfaciliteter for blot at fastholde det nuværende, lave niveau.

I forhold til antallet af foreningsmedlemmer er det også bemærkelsesværdigt, at der er så få piger og kvinder i idrætsforeningerne. Med 37,7 pct. piger/kvinder blandt medlemmerne, er København en af de kommuner i DGI Storkøbenhavns område, hvor kønsfordelingen er mest skæv. Især i de yngste aldersgrupper blandt 0 – 12 og 13 – 18 årige er der så få piger i foreningsidrætten, at det bør påkalde sig politisk opmærksomhed. Der er i tale om en udfordring, som ikke kan klares med nye, toårige

projekttiltag; det forudsætter mangeårige, forankrede indsatser på flere niveauer, også facilitetsrettede.

Til gengæld ser det relativt godt ud for de voksne københavnere ift. deres sundhedsprofil. Dette på trods af, at den socioøkonomiske profil fortsat ligger på den "forkerte" side af landsgennemsnittet. Det vidner om store interne forskelle på meget små fysiske afstande – og der er næppe noget sted i landet, hvor man ser så store kontraster på idrætsvaner, levevilkår og sundhedsprofil inden for den samme kommune.

FOKUSPUNKTER IFT.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Københavns Kommune bør i tæt samarbejde med idrætsorganisationerne og foreningslivet udarbejde en flerårig genopretningspulje, som målrettes de lokale, kommunale idrætsanlæg og som baseres på foreningernes egne, oplevede behov for at udbedre fejl og mangler. Der kan være tale om relativt små forbedringer og

Salto City har hold på fem forskellige adresser i København. Og tilbyder udover gymnastik også fodbold og vandidræt. Foto: Jens Astrup

udbedring af praktiske problemer, som i dag er en hindring for foreningslivets aktivitets- og driftsudvikling. En sådan forenings-forankring kunne sikre, at der ikke opstår flere sager, hvor der bliver brugt kommunale midler på facilitetsrettede tiltag, som opleves som unødvendige for det lokale foreningsliv og som ikke giver værdi for de lokale foreningsmedlemmer.

Selvom der er stort pres på de eksisterende, kommunale idrætsfaciliteter oplever foreningslivet fortsat, at der er gode idrætsfaciliteter på folkeskoler, som står tomme og som er meget vanskelige at komme ind i. Foreninger oplever, at en del af skolerne ikke ønsker at stille "deres" faciliteter til rådighed. Forklaringen kan være, at foreningerne opleves

som uønskede gæster, og at der er risiko for at deres aktiviteter slider faciliteter og ødelægger inventar, ligesom driftsudgifter til bl.a. rengøring påhviler skolen. Men i en kommune, der i den grad skriger på flere faciliteter, skal alle anlæg bringes i spil.

Derfor bør kommunen udarbejde en tilgængelighedsplan, som én gang for alle gør op med den manglende lokale anvendelse af de ellers velegnede idrætsfaciliteter på folkeskolerne, og som indeholder incitamenter for at folkeskolerne åbner skolens faciliteter for det lokalområde, de er en del af. Folkeskolerne har på den måde alle muligheder for på sigt at udvikle sig til lokale kultur- og idræts-samlingspunkter. Forudsat at der er politisk opbakning til at bruge de begrænsede ressourcer.

Desuden bør der udarbejdes flere helhedsplaner med udgangspunkt i idrætten, kommunale idrætsanlæg og nærliggende grønne områder. Helhedsplanerne skal medvirke til at sikre idrættens faciliteter, herunder deres koblinger til grønne områder, kommende kommunale institutioner og evt. andre kommende byggerier, således at de tager højde for idrættens, lokale interesser eksempelvis ved Tingbjerg, Sundby Idrætspark, Vanløse Stadion, Valby Parken. Men frem for alt bør det politiske fokus rettes mod de lokale foreningers hverdag.

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Sundhedsdata

21,6%

af indbyggerne i Københavns Kommune ikke lever ikke op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

76,6%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

36,8%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

5,7%

af indbyggerne i Københavns Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Lyngby-Taarbæk
Kommune

Indbyggertal:
55.472

Areal:
39 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
120

Medlemstal:
22.215

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
40,0%

En idrætsaktiv kommune – men mest for mændene?

Med adgang til skov, strand og vand har Lyngby-Taarbæk Kommune unikke muligheder for at understøtte og udvikle motionsaktiviteter i det fri. Naturen er de voksne danskernes foretrukne motionsarena, og i de senere år er der mange gode eksempler på lettilgængelige motionsfaciliteter og nye foreningstilbud med afsæt i naturen, fx motionscykling, MTB, vinterbadning, svømning i åbent vand og ikke mindst motionsløb.

Rigtig mange medlemmer dyrker idræt i de lokale idrætsforeninger i Lyngby-Taarbæk, og kommunen har en lang tradition for at understøtte et aktivt idrætsliv og udbygge borgernes muligheder for at dyrke idræt i forskellige organiseringsformer. Hertil kommer de mange borgere, der er idrætsaktive i regi af aftenskoler, kommercielle fitnesscentre eller som benytter kommunens naturskønne omgivelser til at dyrke motion. Så hvor skal kommunen tage fat, hvis flere borgere skal opleve glæden ved et idrætsfællesskab?

Lyngby-Taarbæk har som den femte kommune i DGI Storkøbenhavns område gennemført en lokal idrætsvaneundersøgelse i samarbejde med Idrættens Analyseinstitut. Den ser nærmere på borgernes lokale idræts- og motionsvaner samt anvendelsen af kommunens idrætsfaciliteter.

Analysen rummer særligt en række fokusområder med potentialer for nye indsatser: Der ses et markant frafald i idrætsdeltagelsen blandt unge i alderen 13-16 år, hvor det særligt er pigerne i 16 årsalderen, der falder fra foreningsorganiseret idræt. Forklaringen kan være, at der blandt børn og unge er for meget fokus på sportens konkurrenceelementer.

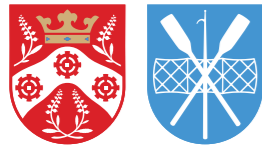
Det er ret tydeligt, at den største motivation for at dyrke idræt er at have det sjovt og være sammen med kammeraterne. Derved kunne der lægges op til et udviklingsorienteret samarbejde med den række af de lokale foreninger, der er interesseret i at se nærmere på deres aktiviteter og give større opmærksomhed til idrættens andre kvaliteter: Fællesskab, hygge, venskab og lysten til at have det sjovt sammen i en uformel ramme.

Blandt de voksne ses også et tydeligt behov for at kunne starte sent til en ny idræt, hvor fokus er på at kombinere en sundhedsfremmende og sjov motionsaktivitet med en fleksibel ramme, som giver plads til voksne med forskellige forudsætninger. Spørgsmålet er, om idrætsforeningerne har interesse i at imødekomme de motionshungrende voksne, eller om de blot vil overlade markedet til de mange, lokale, kommercielle fitnesscentre? Og om kommunen har en idrætspolitisk holdning til denne balance og et ønske om at understøtte udviklingstiltag,

Foto: Claus Braunstein

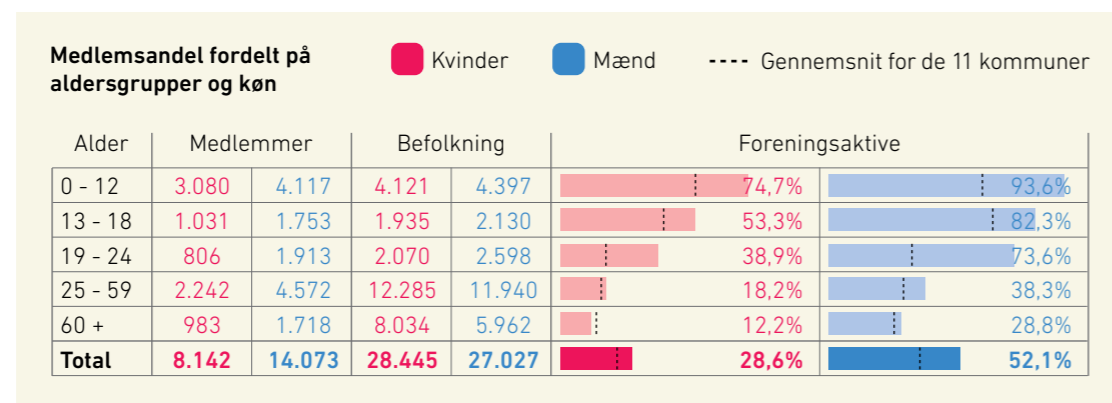
Virum Basket Ball Klub har som flere af de storkøbenhavnske basketballklubber haft fremgang på medlemsiden. Sidste år voksede klubben med 25 pct. og er nu knapt 400 spillere.

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

VIDSTE DU AT:

Lyngby Idrætsby gennem de senere år har gennemgået en stor renovering og modernisering, der bl.a. byder på renovering af svømmehal, nyt atletikanlæg, superliga stadion, ny ekstra kunstgræsbane, ny multihal, nyt styrke- og vægttræningsområde og nye klubfaciliteter?

som fremmer foreningsdeltagelsen blandt voksne? Blandt de voksne idrætsudøvere er det motionsaktiviteter i naturen, der dominerer, hvilket peger på et potentiale i forhold til udvikling af flere løbestier, åbne træningsstationer og motionspladser samt flere muligheder for at kunne deltage i gadeidrætsaktiviteter.

HVAD SIGER TALLENE?

Medlemstallet i de lokale idrætsforeninger under DGI og DIF ligger generelt meget højt i Lyngby-Taarbæk Kommune. Der er således kun én gruppe, som ligger lavere end gennemsnittet i de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over – hvilket er blandt de 60+ årige kvinder. Her svarer de kun 983 foreningsorganiserede aktivitetsmedlemmer under DGI og DIF til kun 12,2 pct. af lokalbefolkningen, hvilket er noget under de 14,6 pct. som er gennemsnittet i de 11 kommuner i DGI Storkøbenhavns område.

Det er dog i udpræget grad drenge og mænd, der er organiseret i idrætsforeningerne; og det i

sådan en grad, at Lyngby-Taarbæk Kommune er den suverænt mest skæve ift. kønsfordelingen af samtlige 11 kommuner i DGI Storkøbenhavns område. Kun 36,7 pct. af foreningsmedlemmerne er piger/kvinder, hvilket vil sige, at hele 63,3 pct. af medlemmerne er drenge/mænd.

Men der er samtidig også den lidt tekniske forklaring, at medlemstallet i én af landets allerstørste gymnastikforeninger, Lyngby Gentofte Gymnastik, hvor over 70 pct. er piger/kvinder udelukkende tæller med i Gentofte Kommunes medlemstal. Hvis vi antager, at 50 pct. af de 2.751 pige-/kvindemedlemmer i Lyngby Gentofte Gymnastikforening talte med som foreningsmedlemmer i Lyngby-Taarbæk Kommune, ville kønsfordelingen være med 42,9 pct. piger/kvinder, og derved langt fra så skæv som det første indtryk giver.

Det er interessant, at kommunens driftsudgifter pr. medlem ligger så lavt som tilfældet er. Med kun 1.753 kr. pr. foreningsmedlem bruger Lyngby-

Virum Basketball Klub var blandt de første Basketball-klubber, der havde hold for de yngre aldersgrupper.
Foto: Claus Braunstein

Taarbæk næstfærrest penge pr. foreningsmedlem i DGI Storkøbenhavns 11 kommuner, og markant under de 2.506 kr., som er gennemsnittet for de 11 kommuner. Udgiftsniveauet indikerer, at kommunen kommer relativt langt for sine driftskroner, men også her indikerer medlemstallet, at den store lokale gymnastikforening udelukkende tæller med i Gentofte Kommunes medlemstal.

I forhold til de sundhedsrelaterede data er der i udpræget grad tale om en sammenhæng mellem indbyggernes gode socioøkonomiske profil og sundhedsmarkørerne. Indbyggerne i Lyngby-Taarbæk ligger generelt godt til og repræsenterer en, i gennemsnit betragtet, sund livsstil. Gennemsnitsindkomsten er eksempelvis kun overgået af tre andre kommuner i Danmark (Gentofte, Rudersdal og Hørsholm). Dog er der

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

blandt den befolkningsandel, der ikke lever op til WHO's minimumsanbefalinger, kun en lille andel, der gerne vil være mere fysisk aktiv end tilfældet er. Faktisk er andelen den laveste blandt samtlige 11 kommuner. Derfor kan vi med god ret spørge om hvad der skal til for at motivere flere lokale borgere til et idrætsaktivt liv?

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

Når Lyngby-Taarbæk med den nye idrætsvane-rapport i hånden skal lægge en ny idræts- og bevægelsesstrategi i løbet af 2018, bør fokus være på at skabe rammerne for, at endnu flere voksne og især flere piger og kvinder kan blive en del af idrætsfællesskaberne i Lyngby-Taarbæk Kommune. Her vil tiltag som sætter fokus på motion, fællesskab og sundhedsfremme være vigtige greb, som vil have en bredere appel og medvirke til, at flere introduceres til og fastholdes i de lokale foreninger.

Faciliteter og tiltag, som understøtter motion i det fri, bør også samtidig udgøre en hjørnesteen, idet potentialet er stort og mobilisering af borgere og foreninger omkring udeaktiviteter vil muliggøre mødet mellem selvorganiserede og organiserede idrætsudøvere. Mødet mellem den selvorganiserede idræt og den organiserede foreningsidræt vil give flere borgere mulighed for at opleve de kvaliteter, som ligger i forskellige idrætsfællesskaber og samtidig skabe nye muligheder for eksempelvis inspiration, dygtiggørelse og fordybelse – også selvom man som voksen er nybegynder.

Sundhedsdata

25,2%

af indbyggerne i Lyngby-Taarbæk Kommune ikke lever ikke op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

73,4%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

32,8%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

6,8%

af indbyggerne i Lyngby-Taarbæk Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

**RØDOVRE
KOMMUNE**

Rødovre
Kommune

Indbyggertal:
39.343

Areal:
12 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
57

Medlemstal:
9.061

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
23,0%

Bedre dialog med idrætsforeningerne og en fælles fokuseret indsats på vej?

Rødovre Kommune går nogle spændende år i møde – med store byfornyelsestiltag og ressourcestærke tilflyttere, der i stigende omfang flytter ud fra byen for at få mere plads til familielivet. Rødovre Kommunes indbyggertal vil frem mod 2030 vokse med over 12 pct. Udviklingen rummer gode muligheder for at igangsætte nye initiativer og gå i direkte dialog med nye borgergrupper, der typisk vil have nogle klare forventninger og krav – også til deres børns fritidsaktiviteter.

Da Rødovre Kommune så sin placering i den allerførste rapport om "Foreningslivets rammer og vilkår" udgivet af DIF op til kommunalvalget i 2013, kom det som en stor overraskelse, at idrætsforeningerne havde vurderet kommunen til en 91. plads, når det omhandlede foreningernes samarbejde og tilfredshed med kommunen. Siden da, har kommunen arbejdet målrettet på at styrke dialogen og samarbejdet med de lokale foreninger. Resultatet var at læse i den nye version af samme rapport, som udkom op til kommunalvalget i 2017, hvor de dårlige placeringer blev skiftet til en 3. plads på tilfredsheds-parameteret, hvilket er en forbedring på hele 88 placeringer.

Udviklingen er et rigtig godt eksempel på, at det betaler sig at lave en fælles og

fokuseret indsats, og idrætsforeningerne oplever i dag et langt bedre samarbejde til glæde for borgere og foreninger i Rødovre Kommune. Det interessante bliver nu at se, hvilken fælles fokuseret indsats på tværs af foreninger, kommune og borgere, som skal drive idrætsudviklingen frem i Rødovre.

HVAD SIGER TALLENE?

Man kan med god ret sige, at Rødovre Kommune har brug for flere lignende udviklingspring. På de forskellige parametre ift. sundhedsprofilen ligger Rødovre generelt i den lave ende – hvilket 3. sidstepladsen på det socioøkonomiske parameter også beskriver. Især andelen, der har moderat til hård fysisk aktivitet i fritiden, er bemærkelsesværdig lav. På trods af det vanskelige socioøkonomiske udgangspunkt, hvor kommunen ligger andensidst, ser vi, at indbyggerne samlet set overpræsterer en smule.

Det er dog særdeles bemærkelsesværdigt, at Rødovre Kommune i sammenligning med de andre kommuner bruger rigtig mange penge på driftsudgifter til kommunale idrætsanlæg pr. foreningsmedlem. Udgifterne pr. foreningsmedlem er mere end kr. 1.000 højere i gennemsnit pr. foreningsmedlem er mere end 2.000 kr. højere end gennemsnittet blandt de 11 kommuners gennemsnit. Man

Gå-Lunt-Løb Rødovre er en relativ ny idrætsforening, der har fået gang i medlemsudviklingen.

I 2015 var de 43 medlemmer. I 2017 var tallet vokset til 171.

Foto: Sofie Reimer

**RØDOVRE
KOMMUNE**

“Spørgsmålet er, hvordan man kan gøre det mere attraktivt for piger og kvinder i Rødovre at være en del af et foreningsfællesskab.”

kan sige, at Rødovre Kommune får ret få foreningsmedlemmer for de relativt mange driftskroner, som tilflyder de kommunale idrætsfaciliteter hver år. Forklaringen skal delvist findes i ishaller, der er en dyr facilitet at drive samtidig med at den ikke tilgodeser ret mange udøvere.

Hvis investeringerne på idrætsområdet skal komme flere foreningsmedlemmer og borgere til gode, sker det bedst gennem foreningsudvikling og nye foreningsdannelser, og ved at satse på børneidræt og motionsidrætsaktiviteter målrettet voksne, som kan aktivere uderummet og involvere flere deltagere pr. kvadratmeter. Den lokale motionsforening Gå-lunt-løb er et godt eksempel på en relativt nydannet forening, der på få år har fået medlemssucces. Initiativer som disse bør understøttes yderligere for især at fremme kvinders mulighed for at dyrke foreningsorganiseret idræt.

Når vi ser nærmere på, hvor mange foreningsmedlemmer idrætsforeningerne har i Rødovre Kommune, og sætter det i relation til indbyggertallet, ser vi også, at kommunen ligger meget lavt ift. nabokommunerne.

I samtlige fem aldersgrupper for begge køn ligger andelen af foreningsmedlemmer markant under gennemsnittet. Især blandt piger og kvinder udgør medlemsandelen kun 17,7 pct af indbyggertallet, hvor gennemsnittet i de 11 kommuner i DGI Storkøbenhavns område er 22,7 pct. Spørgsmålet er, hvordan man kan gøre det mere attraktivt for piger og kvinder i Rødovre at være en del af et foreningsfællesskab. Kan kommunen understøtte tiltag, der målretter sig efter deres idrætspræferencer? For drengene og mændenes vedkommende svarer medlemstallet til 28,6 pct., hvor gennemsnittet i de 11 kommuner er 36,7 pct. Andelen her ligger også helt i bund, hvis man sammenligner på landsplan.

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

Alder	Medlemmer		Befolkning		Foreningsaktive	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
0 - 12	1.500	1.739	2.958	3.254	50,7%	53,4%
13 - 18	408	735	1.247	1.291	32,7%	56,9%
19 - 24	129	404	1.384	1.460	9,3%	27,7%
25 - 59	768	1.928	9.204	9.160	8,3%	21,0%
60+	760	690	5.326	4.059	14,3%	17,0%
Total	3.565	5.496	20.119	19.224	14,3%	28,6%

Gå-Lunt-Løb Rødovre er særligt gode til at få motionsuvante til at komme i gang med at dyrke motion i et stærkt fællesskab. Foto: Sofie Reimer

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

Hvis flere skal med i foreningslivet, bør langt flere foreninger åbne sig imod det lokalsamfund, som de er en del af - og bidrage til at udvikle nye og mere motionsrettede foreningsaktiviteter, som inviterer flere med i fællesskabet. Foreningslivets sociale elementer og sundhedsfremmende kvaliteter er en væsentlig pointe, og de ændrede idrætsvaner peger entydigt mod, at især voksne idrætsudøvere orienterer sig mere mod sundhedsfremmende motionskulturer end mod konkurrence- og sportskulturer.

I dag er beslutningsprocesserne omkring forenings- og facilitetsudvikling præget af interne drøftelser i en lille lukket kreds med borgmesteren for bordenden uden

større inddragelse af borgere, forvaltning, idrætsorganisationer, Lokale- og Anlægsfonden eller andre eksterne aktører. Derved får hverken borgerne, andre foreninger eller eksterne aktører mulighed for at spille aktivt med. Der er derfor risiko for, at udviklingen udebliver. Hvor opstår de nye ideer? Hvem er talerør for nye tendenser?

Der er derfor brug for en mere langsigtet plan på facilitetsområdet som udstikker en ny retning og giver mulighed for at understøtte nye tendenser, nye aktiviteter og nye behov, som adskiller sig fra foreningernes behov, som typisk er ”mere af det samme”.

De gode erfaringer med et fælles fokus på samarbejdet mellem forvaltning og idrætsforeninger er en succeshistorie til efterfølgelse. Nytænkning af det lokale foreningsliv vil være en oplagt overskrift på en fælles indsats, hvor foreninger, kommune og idrættens organisationer sætter sig sammen og udvikler en ny folkeoplysningspolitik. Foreningsdeltagelsen i Rødovre Kommune er på så lavt et niveau, at det omvendte potentiale er stort.

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Sundhedsdata

28,4%

af indbyggerne i Rødovre Kommune ikke lever ikke op til WHO minimums-anbefaling for fysisk aktivitet.

76,1%

af dem, der ikke lever op til WHO minimums-anbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

25,7%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

8,3%

af indbyggerne i Rødovre Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

TÅRNBY KOMMUNE

Tårnby
Kommune

Indbyggertal:
43.063

Areal:
66 km²

Antal foreninger
(DIF/DGI) i Central
Foreningsregister:
87

Medlemstal:
15.527

Andel medlemmer
ift. indbyggertal:
36,0%

Mange aktive børn og gode indendørsfaciliteter – men pas på tilskudsmodellen

Det er ret usædvanligt, at en kommune af Tårnbys størrelse råder over flere svømmehaller. De mange selvorganiserede svømmere får snart glæde af den helt nybyggede Vestamager Svømmehal. Den særlige prioritering af svømning skyldes i stor stil Svømmeklubben KVIK, der over en lang årrække har opbygget en af de stærkeste svømmefaglige foreningsmiljøer i landet.

Også i den relativt nye Kastrup Gymnastikhal er foreningen KG66 et lokalt fyrtårn i kommunen og fremstår som en forening med stor medlems-succes og regionalt kraftcenter for gymnastik-kulturens mange forskellige aktiviteter.

UKLOG TILSKUDSMODEL PÅ TRAPPERNE

En konsekvens ved at have så stærke lokale foreningskulturer som KVIK og KG66 er, at en forholdsvis stor andel af medlemmerne kommer fra andre, nærliggende kommuner, der ikke har medfinansieret faciliteterne eller yder årlige, aktivitetstilskud til foreningsmedlemmerne. Det har fået Tårnbys kommunalpolitikere til at overveje, hvorledes de økonomisk kommunale investeringer bedre kan tilgodese kommunens egne indbyggere. De foreløbige forslag går på, at fjerne de kommunale aktivitetstilskud til de foreningsmedlemmer, der ikke er bosiddende i kommunen.

Det ser måske tilforladeligt ud ved første øjekast – men det kan i praksis have store konsekvenser for hele idræts- og foreningsområdet i hovedstads-regionen, hvor tusindvis af foreningsmedlemmer krydser kommunegrænserne i deres fritidsliv i ønsket om at dyrke bestemte idrætter og være en del af bestemte fællesskaber. Drøftelserne går især på, at Københavns Kommunes mangel på idræts-faciliteter i praksis resulterer i en eksport af idrætssøgende børn og unge. På den måde oplever Tårnby Kommune, at de løfter en stor byrde ift. andre kommuners udfordringer på idrætsområdet.

BUREAUKRATISK TILGANG TIL FORENINGSLIVET

DGI Storkøbenhavn advarer imod at indføre en tilskudsmodel, hvor man risikerer at opbygge et stort og administrativt system, der koster ressourcer at administrere, uden at dette kommer de aktive til gode. En ny tilskudsordning bør derfor ikke resultere i en administrativ byrde for foreningerne.

I de kommende drøftelser bør både politikere og forvaltning tage den store, frivillige indsats, som forældre typisk løfter i foreningslivet, i betragtning. Ofte kommer denne indsats også fra forældre, der er bosat i andre kommuner.

Foto: Sofie Reimer

Basketball Klubben Amager er en af landets største basketballklubber med knapt 700 medlemmer.

TÅRNBY KOMMUNE

Medlemsandel fordelt på aldersgrupper og køn

■ Kvinder
 ■ Mænd
 ---- Gennemsnit for de 11 kommuner

Alder	Medlemmer		Befolkning		Foreningsaktive	
0 - 12	3.105	3.000	3.344	3.626	92,9%	82,7%
13 - 18	806	1.006	1.453	1.504	55,5%	66,9%
19 - 24	382	806	1.249	1.381	30,6%	58,4%
25 - 59	1.542	2.862	9.999	9.930	15,4%	28,8%
60+	690	1.285	5.724	4.853	12,1%	26,5%
Total	6.525	8.959	21.769	21.294	30,0%	42,1%

“Hvordan kan man gøre det attraktivt for seniorerne at være en del af et foreningsfællesskab i Tårnby?”

De voksnes frivillige engagement er lige så lidt afhængig af kommunegrænserne som medlemmernes idrætsaktivitet er det.

Sidst men ikke mindst vil den tilskudsmodel, som Tårnby påtænker, skabe tydelig præcedens i de andre, nærliggende kommuner. Logikken om at tilgodese sine egne borgere vil hurtigt blive kopieret og opbygge usynlige mure mellem kommunerne, som samlet set vil gøre det mindre attraktivt, dyrere og mere besværligt at drive en frivillig idrætsforening.

HVAD SIGER TALLENE?

Idrætsforeningerne i Tårnby Kommune har relativt mange aktivitetsmedlemmer set ift. indbyggertallet. 15,527 i de foreninger, der er organiseret i DIF og/eller DGI, hvilket svarer til 36 pct. af indbyggertallet. Derved ligger andelen noget over det gennemsnit, der er i de 11 kommuner, som DGI Storkøbenhavn dækker over.

Der er især mange børn i alderen 0-12 år af begge køn samt rigtig mange pigemedlemmer ift. gennemsnittet blandt de 13 - 18 årige, hvilket med stor sandsynlighed kan tilskrives gymnastikforeningens og svømmeklubbens arbejde, da det er to idrætter, der i særlig grad appellerer til piger. Derimod er der relativt set færre foreningsmedlemmer blandt de voksne aldersgrupper, hvor især medlemstallet blandt de 60+ årige er lavt ift. gennemsnittet i DGI Storkøbenhavns 11 kommuner. Derfor er det et spørgsmål om hvordan man kan gøre det mere attraktivt for seniorerne at være en del af et foreningsfællesskab i Tårnby?

Kommunen ligger til gengæld ret højt, når man ser på hvor mange driftskroner et foreningsmedlem koster i gennemsnit. Forklaringen skal uden tvivl tilskrives driftsudgifterne til de snart fire svømmehaller samt Kastrup Skøjtehal, der er meget dyre idrætsanlæg at drive.

Basketball Klubben Amager har hold til de fleste aldersgrupper og niveauer.
Foto: Sofie Reimer

På facilitetssiden ligger kommunen i den tunge enden på listen som nummer 70 af 93 kommuner – men som nr. 4 ift. de 11 kommuner, som ligger i DGI Storkøbenhavns område. Denne placering vil med stor sandsynlighed blive bedre, når den fjerde svømmehal åbner i 2020.

På de sundhedsrelaterede data klarer indbyggerne i kommunen sig relativt dårligt set i relation til den lokale, socioøkonomiske profil, der ligger meget tæt på landsgennemsnittet. Ud fra denne profil skulle man forvente, at indbyggerne også lå tæt på gennemsnittet på de sundhedsrelaterede markører, hvilket dog ikke er tilfældet. Især andelen af voksne, der vurderer, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden, er overraskende lav. På denne måde “underpræsterer” indbyggerne i Tårnby

Facilitetsindeks

	Placering ift. alle 98 kommuner
Ballerup	46
Dragør	56
Herlev	66
Tårnby	70
Rødovre	78
Hvidovre	79
Gladsaxe	82
Lyngby-Taarbæk	94
Gentofte	95
Frederiksberg	97
København	98

Kommune en del ift. det socioøkonomiske udgangspunkt.

Kan vi sammen række ud og motivere flere borgere til et mere idrætsaktivt og et sundere liv?

OPLAGTE FOKUSPUNKTER FOR KOMMUNEN

Naturen er de voksne danskeres foretrukne motionsarena, og med en beliggenhed ved Øresund og Amager Fælled har Tårnby Kommune helt unikke muligheder for at opdyrke en mere aktiv outdoor-profil, som kunne være et stærkt og tiltrængt supplement til de mange mere klassiske, indendørs, kommunale idrætsfaciliteter.

Kommunen bør derfor i de kommende år se nærmere på mulighederne for at gøre aktivt brug af hele det store stykke kystlinje og strand, som kommunen råder over. Der er store potentialer i at tænke flere funktioner sammen og udvikle aktivitetszoner, plug-and-play, udendørs fitnessanlæg og nye stisystemer på og ved strandbredden.

Samtidig bør Tårnby kommune og de lokale foreninger spille mere aktivt med ift. den aktuelle udvikling af Naturpark Amager, der med sin unikke natur og beliggenhed vil blive et kraftcenter for friluftsliv, bevægelse og læring i årene, der kommer – for borgere i hele hovedstadsområdet.

Sundhedsdata

26,2%

af indbyggerne i Tårnby Kommune ikke lever ikke op til WHO minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

75,4%

af dem, der ikke lever op til WHO minimumsanbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive.

28,5%

af de adspurgte mener, at de har hård eller moderat fysisk aktivitet i fritiden.

8,8%

af indbyggerne i Tårnby Kommune har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

Udvikling i forening

Kontakt os

DGI Storkøbenhavn er idrætsforeningernes udviklingshus.
Vi styrker foreningerne i en by i konstant forandring.

Vi er 50 ansatte på kontoret i indre København og repræsenterer mere end 530 idrætsforeninger med over 185.000 aktive medlemmer.

Vi er altid parate til en snak om, hvordan vi sammen kan udvikle idrætten i hovedstadsområdet, og vores konsulenter sidder klar med specialviden om bl.a. aktivitets- og foreningsudvikling, idrætsfaciliteter til fremtiden, inklusions- og sundhedsindsatser og samarbejde på tværs af frivillige og professionelle aktører.

Kig forbi eller kontakt os på

- 📞 7940 4900
- ✉ storkoebenhavn@dgi.dk
- 🏠 Vester Voldgade 100, 1552 Kbh. V
- 📘 @dgistorkoebenhavn

Er du efter at have læst State of the city:

- > sulten efter dialog
- > interesseret i mere viden
- > uenig i vores konklusioner

Så kontakt

Kasper Lund Kirkegaard

klk@dgi.dk

2974 4982

Udvikling i forening

STORKØBENHAVN

Udvikling i forening

DGI Storkøbenhavn
Vester Voldgade 100, 1. sal
1552 København V